koalicija mladih Srbije

DOKUMENTI

za formiranje Kancelarije za mlade Vlade Republike Srbije

Beograd, aprila 2007. godine

SADRŽAJ

I. Mladi ljudi u Srbiji

Ko su mladi ljudi u Srbiji……..……str. 3
Stanje mladih u Srbiji: istraživanja i činjenice……...…….str. 5
Nezaposlenost.....str.6
Zdravlje.....str.8
Obrazovanje, vrednosti i kultura.....str.10
Osamostaljivanje - stambena pitanja i mobilnost.....str. 14
Apatija - aktivizam, volonterizam i informisanje.....str. 16
Mladi za priključivanje EU.....str. 18
Mladi ne veruju državi.....str. 18

II. Briga o mladima

Potreba za državnim telom za mlade……...…...str.19
Šta mladi misle o intervenciji države i participaciji u lokalnoj sredini.....str. 21
Učešće mladih u donošenju odluka.....str. 22
Uporedna analiza državnih tela u Srbiji i inostranstvu.....str. 25
Pregled državnih tela brige o mladima u svetu.....str.28
Strateška briga o mladima……..……..str.30
Strategija kao odgovor na probleme mladih na lokalnom nivou…….....…str. 33
Naconalna politika za mlade……..str. 34
Kriterijumi analize politike za mlade.....str.38
11 pokazatelja omladinske politike.....str. 40

III. Dokumentacija za osnivanje Kancelarije za mlade Republike Srbije

Uredba o osnivanju Kancelarije za mlade.....str.44
Obrazloženje i zakonski osnov za donošenje uredbe.....str. 46
Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta Kancelarije za mlade…str. 50

IV. Koalicija mladih Srbije .....str. 63

VI. Literatura …….str. 67

I. Mladi ljudi u Srbiji

Ko su mladi ljudi u Srbiji?

Mladost je posebno životno razdoblje u kojem se, uz telesno i duševno sazrevanje, odvija i proces integracije pojedinca u društvenu zajednicu. Tokom tog razdoblja od mladih se očekuje da razviju veštine i sposobnosti za preuzimanje trajnih društvenih uloga na svim područjima ljudskoga delovanja. Taj proces po pravilu traje dok se ne postigne primeren stepen socijalne autonomije, odgovornosti i samostalnosti.

[1]Statisticki posmatrano broj mladih ljudi u nasoj zemlji prema istrazivanjima iz 2002. godine iznosi: 1.447.910(u Centralnoj Srbiji 1.045.896,a u Vojvodini 402.014). Njihov udeo u ukupnom stanovnistvu je 19.1% Republike Srbije bez Kosova i Metohije.

Mladi ljudi kojima se država mora baviti različitog su socijalnog i društvenog statusa, kao i nacionalnog, verskog, seksualnog, političkog i drugog opredeljenja. Mladi ljudi u Srbiji su osobe sa funkcionalnim smetnjama, mladi udruženi u neformalne grupe, kao i mladi u udruženjima građana, omladinskim organizacijama, klubovima.

Gde je granica mladosti?

Teško je jednoznačno odrediti i definisati uzrasnu granicu mladosti pa se i formalna određenja ovog životnog razdoblja razlikuju između institucija Ujedinjenih nacija, Evropske unije i nacionalnih institucija. Kad se govori o mladima u Evropi, uglavnom se misli na uzrast između 15 i 24 godina, Republika Srbija po pitanju nekih povlastica smatra mlade do 26 godina, ali se razdoblje mladosti u mnogim slučajevima produžava sve do tridesete godine, zbog sve dužeg trajanja obrazovanja i otežanoga zapošljavanja, što odlaže odrastanje i društvenu nezavisnost. Akcioni plan brige o mladima Vojvodine posmatra mlade ljude uzrasta 15 do 35 godina.

Svetske zdravstvene organizacije, pod adolescentima podrazumeva osobe uzrasta od 10 do 19 godina, a mladi se grupišu u intervalu koji obuhvata 15 do 24 godine života.

Gornjom granicom mladosti smatra se sazrevanje i osamostaljivanje u smislu sklapanja braka i porodice, u 2005. godini prosečna starost mladoženja pomerila sa na 32 godine, a nevesta na 28.2, što pokazuje tendeciju rasta.

[2]

Prosečna starost	1995. godina	2005. godina
Mladoženje	29.9	32.0
Neveste	26.6	28.2

[1,2] prema podacima Zavoda za statistiku Republike Srbije www.statserb.sr.gov.yu

Fenomen produžene mladosti

[3]Pojam *omladine* "sadrži jedno objektivno, materijalno određenje u vidu specifičnog socijalno-istorijskog uređenja generacijskih odnosa pomoću koga se mladi ljudi u datom prostoru i vremenu definišu, pozicioniraju i kontrolišu proces njihovog odrastanja i ulaženja u svet odraslih" (Milić, 1987:17). Ovako shvaćena kategorija omladine razlikuje se od kategorije *mladosti* koja se odnosi na bio-antropološka i psihološka univerzalna svojstva ljudske vrste koja imaju svoju organsku bazu u procesima odrastanja, odnosno starenja ljudskih individuuma, što na antropološkom planu dovodi do diferenciranja životnih dobi – mladost, zrelost, starost.

U savremenim društvima dolazi do procesa rastakanja generacija i starosnog doba, što znači da je omladina kao kategorija problematična. Sam termin *omladina* postulira jedinstvo, a ne varijetete življenja (bilo kao posledice strukturalnih uticaja ili individualnih izbora). S druge strane, nestao je ideološki smisao koji je pojam omladine imao u socijalizmima, i naravno način esencijalizacije tog pojma: omladina je po definiciji bila progresivna grupa sa " uvek već " učitanom homogenošću i kolektivnošću.

Prihvatajući navedenu argumentaciju prikladniji je termin ***mladi*** koji je oslobođen ideoloških konotacija i jednoznačnosti koncepta " omladina " . Pojam *mladi* eksplicira fazu životnog ciklusa koja se smešta između detinjstva i odraslosti (ili između adolescencije i odraslosti), koja, kao uostalom sve starosne grupe, jeste društveni konstrukt. Kategorija *mladi* sadrži konsenzus o postojanju nekih bioloških datosti (npr. univerzalnost ontogeneze, biopsihičko sazrevanje kao ključno obeležje mladosti) i svest o njihovoj socijalno uslovljenoj artikulaciji. Pojam *mladi* postulira prvenstveno biološki uzrast, a odnosi se na više generacija i varijetete konstrukata i življenih stvarnosti unutar tog životnog doba.

Prema nalazima mnogih savremenih istraživanja omladine, mladost traje duže, tj. počinje ranije, a završava se kasnije (Ule, 1989; Tomić-Koludrović, Leburić, 2001:25). Trajanje mladosti je različito i faktički je socijalno, a ne biološki određeno. Školovanje je, prvenstveno, onaj činilac koji skraćuje ili produžava mladost .Kraća je mladost onih kategorija mladih koji se kraće školuju (poljoprivredna i radnička omladina), dok je duži put do odraslosti onih koji se najduže školuju.

Međutim, u zapadnim društvima mladost se, manje-više, bira, ona je stvar izbora, pa i njeno produžavanje. Kod nas je mladost stvar prinude. Kod nas je u pitanju prevashodno **iznuđena produžena mladost** , odnosno **neizabrana nesinhronizovana mladost** .

---

[3] Srđan Barišić: Tema "Istraživanje o mladima" zasnovana je na rezultatima empirijskog istraživanja koje je pod naslovom "Status i uloga omladine na prelazu vekova. Potonuti ili plivati u talasima tranzicije. Od žrtvovane generacije krajem osamdesetih i u devedesetim, do generacije koja uči da pliva početkom novog veka", obavljenog u maju 2003. godine. Istraživanje je obavio istraživački tim sastavljen od spoljnih saradnika Centra za proučavanje alternativa i rezultati drugih (ranijih) istraživanja mladih, CePIT - Centar za proučavanje informacionih tehnologija deo je Beogradske otvorene škole (BOŠ), www.bos.org.yu/cepit/politika-kultura/kurs/predavaci/.htm#srdjan

Stanje mladih u Srbiji , istraživanja i činjenice

[4]Mladi su zagubljeni u tranziciji. Nekadašnja generacija budućnosti (p)ostala je žrtva generacija prošlosti. Generalno nedovoljan pristup informacijama, izvorima i mogućnostima ostavlja mlade bez alternative. Kada posmatramo mlade ljude u njihovom sadašnjem društvenom kontekstu, odmah uviđamo da se njihov lični razvoj odvija u uslovima sve veće nesigurnosti.

- Sveopšta kriza sistema vrednosti
- Degradacija socijalnog statusa stvara osećaj nesigurnosti i uznemirenosti. Mladi nisu motivisani ni podržani da se posvete aktivnostima u društvu i zajednici
- Finansijske teškoće stvaraju pad kvaliteta školovanja. Kao rezultat ekonomskih teškoća i nezaposlenosti mladi i dalje zavise od roditelja i ne mogu da steknu samostalnost koja je društvu neophodna
- Postoji jaz u komunikaciji između mladih i odraslih. Mladi osećaju da je pred njima zid nerazumevanja. Osećaju da je današnje društvo suviše rigidno i da ne ume da prihvati individualnost. Osećaju da niko ne obraća pažnju na njihove želje i inicijative i da se ništa ne može uraditi da bi se rešili problemi društva
- Mladi su skloni povlačenju u sebe. Strahuju od budućnosti i boje se da na sebe preuzmu društvene obaveze. Mnogi sanjaju o drugačijem društvu i žele da emigriraju. Drugi kreću putem nasilja i delikvencije, posežu za porocima
- Životna sredina ugrožena je nemarom koji je vladao mnogo godina. Ovakva situacija je pretnja po zdravlje, naročito dece i mladih. Potrebno je hitno pobuditi i razvijati ekološku svest.
- Jedan od najvećih problema je nezaposlenost. Nezaposlenost je često ključni faktor rizičnih ponašanja kod mladih ljudi. Tu se pre svega izdvajaju konflikti sa zakonom u smislu rada na crno, u sivoj ekonomiji, čestim krađama, proneverama i slično. Često, nezaposlenost dovodi i do asocijalnih ponašanja, osećaja neprilagođenosti kod mladih ljudi, koji za posledicu imaju apatičnost mladih, nepostojanje želje za doprinos društvu, a često dovode do bežanja od realnosti kroz odavanje drogama i alkoholu. Ne postojanje radnih navika i odgovornosti prema poslu kod mladih, umanjuju njihovu odgovornost prema sebi, drugima i zajednici.
- Kada posmatramo mlade ljude u njihovom sadašnjem društvenom kontekstu, odmah uviđamo da se njihov lični razvoj odvija u uslovima sve veće nesigurnosti. Stoga je sasvim razumljivo što mladi ljudi osećaju nesigurnost po pitanju svog identiteta i svoje uloge u društvu. Ovo je opšti trend koji, u različitoj meri, pogađa sve mlade ljude, ma gde se oni nalazili.
- Iako svesni svojih (ne)mogućnosti i pogrešne politike zbog koje su marginalizovani - mladi se vrlo malo angažuju u kreiranju društvenih i političkih zbivanja. Inercija, neinicijativnost, apatija.... najčešći su termini kojima se danas opisuju mlade generacije. Očekivanja od mladih su veoma visoka, očekuje se da se upravo oni nađu u prvim redovima tranzicionih zbivanja.

[4] Milan Nikolić, Mladi zagibljeni u tranziciji, Centar za proučavanje alternativa, Beograd, 2004. godine

U takvom socijalnom i ekonomskom okruženju mladi u Srbiji suočavaju se sa evropskim integracijama u koje je Srbija ušla, a na državnom niovu, na žalost, još uvek ne postoji nijedno državno telo koje se posebno bavi mladima.

Najčešći i najveći problemi mladih u Srbiji vezani su za:

- nezaposlenost
- zdravlje
- obrazovanje i kulturu
- osamostaljivanje - stambena pitanja i mobilnost
- apatiju - aktivizam, volonterizam i informisanje

Nezaposlenost mladih

[5]Predstavnici nacionalnih službi za zapošljavanje zemalja zapadnog Balkana ocenili da nezaposlenost mladih u regionu zabrinjava. Stopa nezaposlenosti mladih doseže preko 40 odsto, a u Srbiji skoro 49 odsto.
U Srbiji je prosek čekanja posla oko pet godina. U Srbiji je stopa nezaposlenosti mladih od 15 do 25 godine iznosi 48,8 odsto, te da je tri puta veća od opšte stope nezaposlenosti koja je 18,5 odsto, što je alarmantan podatak. U Crnoj Gori je ta stopa 23 %, u Hrvatskoj 34% (uyrasta 15 do 29) u Bosni I hercegovini 230,1% uzratsa 15 d0 30 godina, u Makedoniji od 15 do 34 godine 44,7 odsto, dok u Albaniji mladi od 16 do 25 godina u ukupnom procentu nezaposlenih učestvuju sa 25 odsto Preko 55 odsto mladih u Srbiji čeka na zaposlenje preko dve godine, dok 70 odsto mladih nikada nije imalo zaposlenje.

[6]52% zaposlenih mladih osoba NE radi u svojoj struci.
43% zaposlenih mladih NEMA stalno zaposlenje.

Čak 41% mladih koji rade, njihovi poslodavci NISU prijavili, te za njih ne plaćaju nikakve doprinose. Za preostalih 49% poslodavci plaćaju doprinose koji NE odgovaraju njihovoj stručnoj spremi. Drugim rečima, za samo 10% zaposlenih mladih ljudi poslodavci plaćaju doprinose koji su adekvatni njihovoj stručnoj spremi!

Prema zvaničnim podacima za septembar 2005, stopa nezaposlenosti u grupi mladih (od 15 - 30 godina) iznosi 34.3%. Prema našim podacima, iz oktobra 2005., stopa nezaposlenosti iznosi blizu 50%!

[5] Zaključci drugog sastanka nacionalnih službi za zapošljavanje zemalja bivše Jugoslavije i Albanije, sa temom "Podsticanje zapošljavanja mladih", jun 2006. godine, Izvor: www.b92.net

[6] IZVEŠTAJ - Ispitivanje položaja i potreba mladih u lokalnim zajednicama, Građanske inicijative, Beograd, 2005. godine, Istraživanje je sprovedeno u *18* gradova sa 2388 ispitanika, u svim regionima Srbije, uključujući Vojvodinu. Što se tiče polne strukture, žena u uzorku ima 51%, a muškaraca 49%. Prosečan uzrast ispitanika iz kategorije mladih (15 do 30 godina) je 22 godine.

Struktura nezaposlenosti kod mladih od 22-30 godina starosti, prema obrazovanju

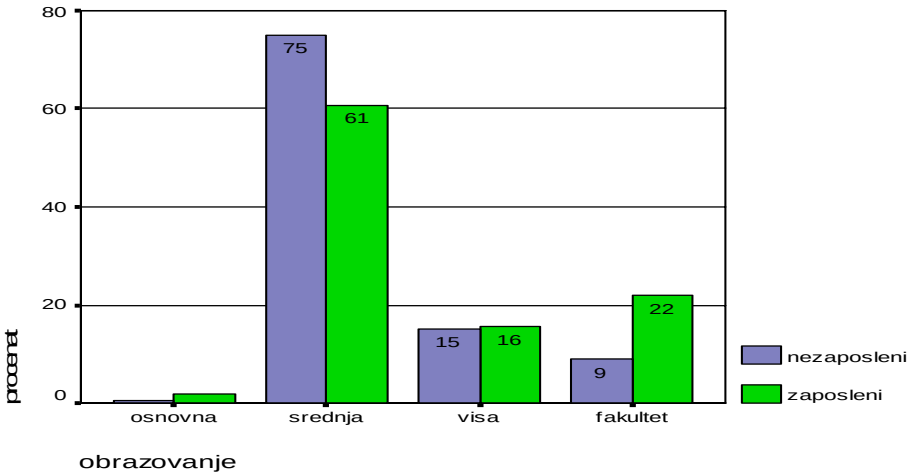

[7]Utisak je da mladi ljudi u toku školovanja dobijaju vrlo malo informacija o mogućnostima koje im se pružaju nakon završetka školovanja. Nedovoljna pažnja se posvećuje analizi njihovih trenutnih znanja i veština potrebnih za izlazak na tržište rada i aktivnim traženjem posla po završetku školovanja.

Imajući u vidu da je stepen nezaposlenosti mladih do 24 godine 44,83% (što je tri puta više od prosečne stope nezaposlenosti ove starosne grupe u zemljama EU u 2003. godini)[8] i analizirajući znanja i veštine koje formalno obrazovanje obezbeđuje srednjoškolcima i stvarne potrebe privrede, zaključeno je da mladi ljudi nakon završetka srednje škole ostaju bez ikakvih, ili sa vrlo malo znanja o funkcionisanju tržišta rada, aktivnom traženju posla, samozapošljavanju i ulozi Nacionalne službe za zapošljavanje, i najčešće nedovoljno osposobljeni za kvalitetnu prezentaciju svojih znanja i veština.

80,5% učenika navodi da nisu imali prilike da pričaju o pisanju radne biografije (CV) na nekom od časova u okviru redovnog školskog obrazovanja, niti da dobiju druge informacije o mogućnostima zapošljavanja i veštinama aktivnog traženja posla.

61,4% njih je navelo da ne zna kako izgleda intervju za posao i da nemaju informacije o tome kako bi se za njega pripremili.

Kada je reč o Nacionalnoj službi za zapošljavanje, više od polovine učesnika **(61,6%)** su izjavili da su čuli za nju, ali **71,1%** ne zna koja je njena uloga. Kod učesnika koji su naveli da znaju koja je uloga NSZZ, najčešći odgovor bio je ***"da zapošljava ljude".***

Broj učenika koji su čuli za biznis plan je znatno manji (samo **20,3%** anketiranih učesnika zna šta je to biznis plan), i da se to znanje uglavnom ograničava na prepoznavanje pojma, bez nekih konkretnijih informacija o njegovoj funkciji, značaju, izradi, ili primeni.

Naročito zabrinjava podatak da mladi ove informacije ne dobijaju u okviru svog redovnog školskog obrazovanja, kao bitnog agensa socijalizacije i često jedinog elementa koje bi mlade ljude kontinuirano i organizovano mogao da upozna sa zahtevima savremenog tržišta rada i pruži im neophodna znanja za aktivno traženje posla.

---

[7] Centar za razvoj građanskog društva Milenijum– Niš, istraživanje je sprovedeno u 40 srednjih škola u 17 opština na teritoriji grada Beograda, Borskog i Pirotskog regiona, u toku projekta "Prvi korak ka karijeri", sa **4832** maturanata, www.milenijum.org.

[8] Nacionalna strategija zapošljavanja za period od 2005. do 2010. godine – poglavlje 2, tačka 2.6

[9]Budući da je nezaposlenost strukturni problem, nju nije moguće rešiti parcijalnim programima. Njima ona može biti samo ublažena. U tom smislu sveobuhvatna i dugoročna državna politika rešavanja ekonomske krize jedini je efikasan pristup. U kontekstu zapošljavanja mladih, ipak se prepoznaju i oni problemi koji su specifični za mlade. To su nedostatak mehanizama koji bi osigurali postupnu tranziciju mladih iz pasivnog u radni deo populacije, nedostatak procesa kroz koje bi mogli steći potrebno iskustvo za prvo zapošljavanje, te nedostupnost znanja, informacija i finansijske potpore za njihove preduzetničke inicijative.

U zemljama Jugoistočne Evrope nezaposleno je 30-40% mladih ljudi, dok je prosek Evropske Unije 15%. Stopa nezaposlenosti kod mladih u zemljama Jugoistočne Evrope 2,5 puta je veća nego kod uzrasta od 25 do 49 godina. Stopa nezaposlenisti mladih (15-24 godina) kod nas je znatno iznad proseka. U 2005. godini je bila 47.7% što je čak tri puta više nego u zemljama članicama EU (oko 18.5%). Kao uzrok tome 70% mladih u regionu želi da napusti državu.

Današnji sistem zapošljavanja i zakonsko uređenje radnih odnosa, mladi u Vojvodini ocenjuju uglavnom negativno. Njih na prvom mestu plaši stalni porast nezaposlenosti. Uz to ispitanici navode ugrožena prava radnika naročito u privatnim firmama. Smatraju da radnik često ostaje sam, bez zakona na svojoj strani. Oni takođe smatraju da je još uvek prisutna diskriminacija na osnovu (ne)pripadnosti određenoj političkoj grupaciji. Često je teško naći pravi posao pošto se traži radno iskustvo, a zbog nedostatka radnih mesta teško je zaposliti se u struci.

Istraživanje potreba mladih Pančeva:

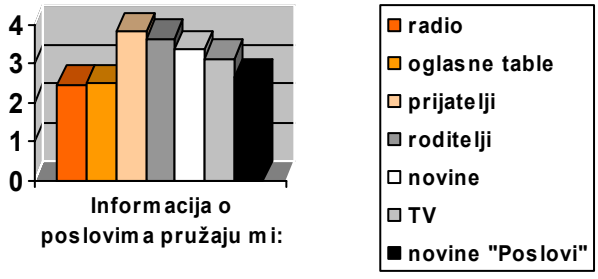

Potrebe mladih na lokalnom nivou su slične, ali se može jasno uočititi, ali i delovati na problem informisanja. Tabele i procenti pokazuju da su mladi veoma malo informisani o poslovima i mogućnostima zapošljavanja. Često ne znaju na koji način da traže posao, šta je potrebno za to, kako predstaviti svoje veštine, ali čak ni gde se mogu informisati o mogućnostima zapošljavanja, prekvalifikacijama i sl.

Zdravlje i rekreacija mladih

Svetska zdravstvena organizacija zdravlje definiše kao:"**Zdravlje** je stanje potpunog fizičkog, mentalnog i socijalnog blagostanja, a ne samo odsustvo bolesti, ili nemoći". **Rekreacija** (u Leksikonu stranih reči i izraza, M. Vujaklije, od lat. recreatio, definisana kao okrepljenje, osveženje; razonoda, zabava; ponovno stvaranje) se definiše kao: nenametnuta

[9] Akcioni plan brige o mladima Pančevo, www.mladiupancevu.info

aktivnost koja se upražnjava u slobodno vreme i po slobodnom izboru, sa ciljem da se fizičkom aktivnošću održava pravilan razvoj tela i duha.

[10]Zdravlje alii i rekreaciju pominjemo u vezi sa zdravim načinom života. Generacije koje imaju zdrav način života prenose ga na (njime uče) naraštaje koji dolaze, i na taj način grade zdravo društvo. Zdravlje mladih prioritetan je zadatak onih koji su trenutno odgovorni – odraslih. Način da se ovaj zadatak ispuni je intersektorska povezanost različitih oblasti (obrazovanje, zdravstvo, sport...). Istraživanja koja je sprovela Britanska medicinska asocijacija (The British Medical Association) ukazuju da bi način života tinejdžera (loša ishrana, alkohol i promiskuitet) u kasnijem životu mogao loše uticati na njihovo zdravlje. bi u kasnijem životu loše utjecati na njihovo zdravlje. Službene statistike predviđaju rast pretnji po zdravlje mladih na različitim područjima: prekomerna telesna težina, konzumiranje alkohola, duvana i psihoaktivnih supstanci i nezaštićeni polni odnosi.

Identifikovani problemi u oblastima zdravlje i rekreacija mladih:

1. Nedovoljno razvijena svest o zdravim stilovima života i nedostatak podrške pravilnom psiho-fizičkom razvoju mladih u sledećim oblastima:
   - razvoj zdrave i stabilne ličnosti kod mladih (podrška socio-psihološkom zdravlju mladih)
   - rekreacija (nedostatak navika u vezi sa rekreacijom kod mladih, nedostupnost sadržaja u vezi sa rekreacijom svim socijalnim slojevima i marginalizovanim grupama, nepostojanje besplatne organizovane rekreacije, otudjenost od prirode)
   - ishrana
   - reproduktivno zdravlje

2. Nepostojanje organizovanog i kontinuiranog rada na prevenciji:
   - bolesti zavisnosti (pušenje, alkoholizam, narkomanija)
   - seksualno prenosivih bolesti i HIV-a
   - mentalnih problema u razvojnom dobu
   - agresivnog ponašanja i nasilja

3. Neadekvatna zdravstvena zaštita mladih
   - nedovoljno organizovana, prilagodjena, dostupna i promovisana zdravstvena zaštita za mlade, posebno za marginalizovane grupe

[11]Prema istraživanju potreba i problema mladih Vojvodine kao opasnosti koje prete mladima i ugrožavaju im zdravlje, po mišljenju 172 mladih Vojvođana uzrasta 14 do 29 godine iz 12 opštinsa su:

- narkomanija 95%.
- alkoholizam 80%,
- zagađenje životne sredine 42%,

[10] Akcioni plan brige o mladima Pančeva, www.mladiupancevu.info

[11] U dijalogu sa mladima, Istraživanje potreba mladih Vojvodine (u 12 opština Vojvodine sa 172 ispitanika/ ca) , SIV, PRONI, ITAKA, CERAM, Novi Sad, 2005, www.v-scout.org.yu

- stres 40%,
- fizička i mentalna neaktivnost 34%,
- nasilje, agresivnost i mržnja 17%,

Manji procenat mladih opasnosti po svoje ydravlje vide kroz obavljanje posla 8%, izlascima do kasno 7%, a 4% njih identifikovalo je je kao opasnostI. Laž, konfomizam, loše društvo, nevladine organizacije.

[12] Mladi u Srbiji piju najveće količine alkohola u Evropi - čak dva puta više nego u zemlji koja je bila na drugom mestu tog tužnog spiska.

[13]Akcioni plan politike za mlade u Vojovodini navodi da su problemi u oblasti zdravlja, sa kojima se suočavaju mladi ljudi u Vojvodini: "nedovoljna podrška i briga od strane društva, porodice i pojedinca usled nedovoljne informisanosti i nepostojanja zdravstvenog obrazovanja u školskom sistemu". Posebne probleme imaju mladi sa invaliditetom i socijalno ugroženi mladi, jer im zdravstvena zaštita, preventivne aktivnosti, a mi dodajemo i rekreacija, često nisu dostupni.

Obrazovanje, vrednosti i kultura mladih

Obrazovanje vidimo celoživotni proces čija je osnovna uloga da kroz svoje različite oblike omogući mladima da ostvare i razvijaju svoje potencijale unapređujući tako sopstveni kvalitet života i time doprinoseći razvoju i unapređenju kvaliteta uže i šire društvene zajednice u kojoj žive. Kada govorimo o vrednostima i kulturi mladih, njihovo obrazovanje posmatramo kao proces koji ne staje, obrazovanje razmatramo kao celinu koju čine: formalno obrazovanje, neformalno obrazovanje i životno obrazovanje.

[12] Svetska zdravstvena organizacja je 2006. godine objavila rezlutate studije http://www.bbc.co.uk/serbian/news/2007/01/070105_serbia_alcos.shtml
[13] Akcioni plan brige o mladima Vojvodine, www.sio.vojvodina.sr.gov.yu

[14]Vrednosne orijentacije mladih

Smanjenje mogućnosti za ostvarivanje aspiracija dovodi do smanjivanja aspiracija (frustracija se izbegava tako što se kao odbrambeni mehanizam prihvata kompenzacija, putem koje se neostvarivi ciljevi zamenjuju ostvarivijim). Omladina se (na taj način) prilagođava stvarnosti.

Za najmlađe ispitanike, odnosno za srednjoškolsku omladinu, karakteristična je istovremena prisutnost materijalističko-hedonističke vrednosne orijentacije, sklonost izlaganju rizicima, potreba za društvenom moći i popularnosti, otvorenost za nove ideje i sticanje znanja, potreba za kreativnošću, te potreba za postojanjem životnih ideala. Ovde je važno imati na umu činjenicu da u našem slučaju " materijalistička " orijentacija ne ukazuje toliko na potrebu za ekonomskom i materijalnom sigurnošću, koliko ukazuje na jednu vrstu *materijalističkog hedonizma* , odnosno na potrebu za neodložnim i neposrednim zadovoljavanjem svojih želja i impulsa. Za očekivati bi bilo da se materijalistički hedonizam, koji implicite ukazuje na određenu vrstu socijalno-rizičnog stila života, nalazi u suprotnosti sa potrebom za intelektualnim postignućem. Međutim, vidimo da jedna vrsta " materijalističke " i " intelektualne " vrednosne orijentacije koegzistiraju u vrednosnom sklopu srednjoškolaca u Srbiji, odnosno omladine hronološke dobi između 17 i 19 godina. Pomenuta " intelektualna " orijentacija može se tretirati kao *terminalna* vrednost, odnosno kao ona vrednost koja daje konačni smisao ili cilj života, ili pak kao jedan " samoaktualizirajući " vrednosni sklop. S druge strane, " materijalističku " orijentaciju mogli bismo tretirati kao *instrumentalnu* vrednost, odnosno onu vrednost koja služi kao sredstvo za postizanje tog cilja ili smisla života. Nameće nam se zaključak da je u aksiološkom sistemu srednjoškolske omladine za intelektualnu samoaktualizaciju nužno potrebno posedovati bogatstvo, moć i slavu. Bio bi to ipak krivi zaključak. Radi se naime o postojanju jedne vrste konflikta između individualnih i kolektivnih vrednosti.

[15]Kulturni habitus mladih

Vreme velikih društvenih gibanja, kroz koje sada prolazi društvo u Srbiji, donose velike i nagle obrte u sistemu vrednosti. Stari sistem vrednosti se radikalno odbacuje, a na njegovom mestu još se ne uspostavlja novi konzistentan sistem vrednosti. Paralelno sa ovim procesom idu i nastojanja različitih političkih i ideoloških snaga da stave pod kontrolu pojedine segmente kulturnog života i stvaralaštva, pa je institucijama kulture vrlo teško da očuvaju neophodan stepen autonomije kao osnovnu pretpostavku slobode stvaralaštva.

Kulturni život određen je kao sveukupnost interesovanja za relevantne kulturne vrednosti u neposrednom okruženju i učešće u stvaranju kulturnih dobara. Kao indikator nivoa i kvaliteta kulturne potrošnje određena je učestalost odlaska u neku od institucija kulture. Naravno, interesovanja i učestalost odlaska, pored ostalog, zavise i od *ponude kulturnih sadržaja* u životnom prostoru pojedinca. Takođe, količina sredstava za zadovoljavanje kulturnih potreba veoma mala i neredovna. ***Standard omladinske populacije*** (ekonomski faktor) jeste činilac koji odlučujuće utiče na stepen zadovoljavanja

[14] Srđan Barišić: CePIT - Centar za proučavanje informacionih tehnologija deo je Beogradske otvorene škole (BOŠ), www.bos.org.yu/cepit/politika-kultura/kurs/predavaci/.htm#srdjan

[15] Slobodan Mrđa, Mladi izgubljeni u tranziciji, Centar za proučavanje alternativa, Beograd, 2004. godine

kulturnih potreba, jer što je standard niži količina materijalnih sredstava koja se može izdvojiti za zadovoljavanje bilo koje kulturne potrebe je sve manja. Manja količina sredstava, s jedne strane, utiče na obim zadovoljavanja kulturnih potreba, a s druge strane, utiče na nivo i profilisanost interesovanja koja se smanjuju ili povećavaju srazmerno smanjenju ili povećanju količine materijalnih sredstava koja se izdvajaju za ove potrebe.

Učestalost odlaska u neku od institucija kulture pokazuje da više od trećine ispitanika izuzetno retko posećuje neku od institucija kulture. Više od polovine ispitanika izuzetno retko odlazi u biblioteku, nešto ređe u pozorište, a još ređe u muzeje, galerije i na izložbe.

Pored *materijalnog faktora* kao najvažnijeg kod određenja nivoa i kvaliteta " kulturne potrošnje ", osnovni razlozi zbog kojih mladi retko odlaze u institucije kulture su:

- *nedostatak slobodnog vremena* , što je posebno karakteristično za zaposlenu omladinu
- *nedostatak interesovanja* karakterističan za ceo uzorak
- *same institucije kulture* koje nisu u dovoljnoj meri reagovale na promenjene okolnosti u smislu prilagođavanja novonastaloj situaciji koju, već duže vreme, karakterišu velika materijalna i duhovna kriza, ratovi, razaranja i razoren sistem vrednosti.

Istraživanje je pokazalo da većina mladih ljudi u kulturnom životu učestvuju kao pasivni konzument proizvoda kulturne industrije (masovne kulture). Učestvovanje u nekoj vrsti stvaranja u kulturi svedeno je na pojedinačne slučajeve.

U sistemu vrednosti omladine kultura zauzima relativno visoko mesto, ali zbog rušenja tog sistema u društvu, uticaj kulture na svakodnevni život i rad sveden je na minimum, ili se potpuno izgubio.

Teško je promeniti položaj omladine bez opštih promena u celom društvu. Položaj omladine je s jedne strane proizvod opšteg stanja u društvu, a s druge strane proizvod delovanja sistematskih mera na poboljšanju katastrofalnog stanja u kome se današnja omladina nalazi. S obzirom na to, najvažniji indikator odnosa društva prema omladini jeste (ne)postojanje sistemskih mera (nacionalne strategije) kojima bi se radilo na poboljšanju položaja omladine u društvu.

Poražavajuća je činjenica da je kompjuter nedostupan za čak polovinu mladih ljudi obuhvaćenih ovim istraživanjem. Ne samo da ga nemaju kod kuće, nego nisu u mogućnosti da ga koriste ni u školama, na fakultetima i poslu. Ovi podaci pokazuju ne samo trenutnu, nego i buduću informatičku nepismenost, što će se pogubno odraziti na budućnost mlade generacije koja će postati žrtva brzih promena uslovljenih razvojem tehnologije. Ne treba zaboraviti činjenicu da od budućnosti mlade generacije zavisi i budućnost društva uopšte.

[16]**Bolonjska deklaracija**/ Bologna declaration/ Declaration de Bologne/ Bologna deklaration

Bolonjsku deklaraciju (o evropskom prostoru višeg obrazovanja) potpisali su predstavnici 29 evropskih država 19. juna 1999. godine. Ovom deklaracijom države potpisnice su se obavezale da će zajedno koordinoirati reforme svojih obrazovnih sistema. Bolonjska deklaracija nema obavezujući karakter niti je pokušaj standardizacije ili uniformisanja obrazovnih sistema kroz reformu koja se nameće državama. Glavni cilj Bolonjske Deklaracije je da se do 2010. godine uspostavi evropski prostor visokog obrazovanja. To podrazumeva rešavanje pitanja priznavanja diploma stečenih u drugim evropskim državama, jasno utvrđivanje kriterijuma

Diplomskih i posledipl,omskih studija, usklađenost sa evropskim sistemom prenosa kredita (bodova), kao i uklanjanje drugih prepreka slobodnom izboru mesta studiranja. Predstavnici Republike Srbije potpisali su Bolonjsku Deklaraciju 2003. godine.

Tinejdžeri u Srbiji sve agresivniji

[17]Statistika pokazuje da je agresivno i nasilno ponašanje tinejdžera u Srbiji u naglom porastu. U školi, na ulici, stadionu ili kafiću - svuda je vidljivo da se mladi u Srbiji ponašaju agresivno. Stručnjaci upozoravaju da se tinejdžeri sada ponašaju znatno nasilnije nego ranije. Psihoanalitičar Vojislav Ćurčić, koji se profesionalno posvetio radu sa adolescentima, smatra da mediji dodaju dramatičnost u pričama o agresivnom ponašanju omladine, ali je sadašnje stanje dosta nepovoljnije nego u prethodnim generacijma.

"Svi smo svedoci raznih informacija kroz medije da se mladi ljudi, vršnjačke grupe među sobom obračunavaju, da se vršnjaci individualno obračunavaju, sve je veći broj ubistava među mladim ljudima, i to jeste nova karakterisika sadašnje generacije mladih", kaže on. "I neki statistički podaci potvrđuju da su, recimo, maloletnički delikti, koji se kvalifikuju kao dela protiv života i tela, znači najagresivnija dela, u porastu, znači - takvih dela među svim delima koja su radili maloletnici je bilo šest odsto početkom devedesetih, a 2003. čak 13 odsto, što znači da se broj dela i broj takvog agresivnog ponašanja duplirao", objašnjava Ćurčić.

Stručnjaci kažu da na ponašanje adolescenata u Srbiji i te kako utiču društvene okolnosti, rat i nesigurnost iz prethodne decenije, koja je dovela do poremećaja u vrednosnim sistemima. "Nemam utisak da je celokupna populacija odraslih nešto naročito zabrinuta oko toga. Mislim da društvo ima neki senzibilitet za mlade ljude, ali ne naročito", kaže on. Samo u Beogradu se godišnje evidentira više od 1.500 maloletnih prestupnika.

[16] www.europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/erasmus/guide/bologna.pdf
[17] http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2006&mm=10&dd=27&nav_id=217273;
http://www.tango.org.yu/main.php?page=opsirnije_srp&IDvesti=1164

Osamostaljivanje - [18]Stambena pitanja mladih i mobilnost

Stambena pitanja mladih

68% zaposlenih mladih i dalje žive s roditeljima! Nedostatak sopstvenog stana i loša materijalna situacija, razlog su zbog kojeg mladi koji su završili školu, zaposlili se, zasnovali brak, ne mogu da budu samostalni u odnosu na svoje roditelje.

Prema pomenutom istraživanju Centra za proučavanje alaternativa, trećinu mladih od 31 do 35 godina još uvek izdržavaju roditelji!

Veoma je neobičan podatak da od 38% mladih koji izjavljuju da već imaju stan/kuću, njih 72% istovremeno živi sa roditeljima! Objašnjenje bismo mogli naći u visokim troškovima samostalnog života koji mladi sebi, jednostavno, ne mogu priuštiti: podsetimo se da je 49% mladih nezaposleno, a čak 43% zaposlenih nemaju stalno nameštenje.
Svega 9% mladih smatraju da će svojim radom, uz uzimanje kredita, moći da dođu do sopstvenog stambenog prostora, što je inače, u razvijenim evropskim zemljama osnovni način da se postane vlasnik nekretnine.
Mogli bismo zaključiti da je perpektiva samostalnog života u sopstvenom stambenom prostoru za mlade u Srbiji veoma netipična za jedno savremeno potrošačko društvo u kojem se pojedinac stara sam o sebi: više od polovine mladih zavise od roditelja u pogledu rešenja stambenog pitanja, a jedna četvrtina uopšte ne vidi rešenje ovog važnog životnog pitanja.

Mladi ljudi u srpskim sredinama na Kosovu i Metohiji

[19]Orahovac i Velika Hoča su srpska sela u opštini Prizren, gde živi oko 1200 Srba i Crnogoraca. Pre leta 1999. godine bilo ih je mnogo više, ali se većina, pogotovo mladjih meštana, odselila. Sada, broj mladih izmedju 14 i 18 godina, u oba sela ne prelazi sto. Ukupan broj djaka u sve četiri gimnazije u Orahovcu ove godine je trideset.
Oni imaju sasvim drugačije probleme od svojih vršnjaka, koji žive van pokrajine a kao najveći ističu slobodu kretanja.

"Svi se medjusobno znamo. Kada odemo negde, malo nam izgleda čudno. U Orahovcu imamo manji prostor nego što je ovde u Velikoj Hoči. U mom selu imamo prostor od petsto metara, jednu crkvu i kuće u njenoj blizini. Samo tu možemo da se krećemo.Tijana Ostojić gimnazijalka iz Orahovca kaže da jedan kilometar puta, od Orahovca do Velike Hoče nikada nije prešla peške u proteklih sedam godina.
Tijani najviše nedostaje sloboda, a osamnaestogodišnjem Dobrosavu iz Velike Hoče: što kao prvo nemam slobodu kretanja. Drugo…ljubav, nema toliko devojaka ovde, nema omladine, više ima starijih ljudi.

Inače, u oba sela se svake školske godine upisuje sve manje osnovaca, jer ih roditelji uglavnom šalju kod rodjaka van Kosova, smatrajući da njihovi životni uslovi nisu dobri ni za koga a pogotovo ne za decu.

---

[18] IZVEŠTAJ - Ispitivanje položaja i potreba mladih u lokalnim zajednicama Građanske inicijative, Beograd, 2005. godine
[19] http://www.bbc.co.uk/serbian/news/2006/10/061016_hochavujisic.shtml

Mobilnost mladih

Petina mladih u ispitanih 10 gradova nije bila nijednom na letovanju u poslednjih pet godina! Svega jedna četvrtina može sebi da priušti redovan odlazak na letovanje. Zimovanje i odlazak u inostranstvo mogu sebi retki da priušte. Ono što je u razvijenim zemljama Evrope karakteristično za mlade – obilaženje i upoznavanje stranih zemalja, za mlade u Srbiji spada u domen luksuza: više od polovine ispitanih mladih starosti do 30 godina nije bilo u inostranstvu u poslednjih pet godina! Čak 63% sebi u tom periodu nije moglo priuštiti zimovanje.

U razvijenim zemljama EU veoma intenzivno putuje u inostranstvo upravo u dvadesetim godinama, kada je daleko lakše organizovati putovanje i po pristupačnijim cenama, nego u kasnijim godinama života kada posao i porodica nameću mnoga ograničenja. U Srbiji svega 6% mladih putuje van zemlje jednom godišnje, u proseku.

Dobijeni podaci, kako za mlade, tako i za uzorak u celini, najbolje govore o stepenu nezadovoljstva uslovima života u svojoj sredini i doživljaju nedostatka životne perspektive. Naime, ukupno 72% ispitanika u svih 17 gradova, otišlo bi iz svojih gradova ukoliko bi im se ukazala prilika. Mladi, u proseku, pokazuju znatno veću spremnost da napuste svoj grad, u poređenju sa odraslima.

Poslednje ankete među studentima pokazuju da bi 75% njih želelo da živi i radi izvan granica naše zemlje. Prema istraživanju iz 2002, više od polovine mladih bi napustilo zemlju kada bi im se ukazala prilika, a jedna šestina je tada već planirala odlazak u inostranstvo.

Aktivizam, volonterizam i informisanje

Možemo zaključiti da blizu oko dve trećine građana smatra da su mladi i kompetentni i motivisani da budu aktivni učesnici u menjanju lokalne zajednice.

Problemi u čijem su rešavanju mladi učestvovali odnose se na sledeće oblasti: ekologiju (čišćenje grada, čišćenje školskog dvorišta, uređenje zelenih površina); humanitarne akcije (pomoć izbeglicama, volontiranje u Crvenom Krstu); organizovanje kulturnih dešavanja, prevencija AIDS-a, narkomanije i alkoholizma; aktiviranje mladih izviđača; osnivanje sportskih klubova; rešavanje infrastrukturnih problema (izgradnja ulice, problem rasvete); davanje krvi; seksualno obrazovanje...

Inicijative koje mladi žele da pokrenu odnose se na sledeće: organizacija obrazovnih/kulturnih/sportskih akcija; ekološke akcije; akcije za zapošljavanje mladih; organizovanje aktivnosti za decu; razvijanje turizma; izgradnja bazena; prevencija narkomanije...

Još jedan, mada ne osobito pouzdan, pokazatelj motivisanosti mladih na participaciju u rešavanju lokalnih problema, jeste i spremnost da volontiraju u nekom od udruženja koja se bave pitanjima mladih. Na ovo pitanje pozitivan odgovor je dalo čak 76% mladih.

Informisanje mladih

Nizak procenat aktivnog učešća mladih može se bolje razumeti kada znamo da čak 42.5% ispitanih mladih ne zna ništa o organizacijama koje se bave pitanjima mladih u njihovoj sredini. Još 42% je čulo za neke organizacije, ali ne zna šta rade. Svega 8.5 % je učestvovalo u sprovođenju programa omladinskih organizacija, a 2.7% je bilo korisnik nekog od programa.

Odrasli pokazuju sličan stepen (ne)informisanosti o omladinskim organizacijama ili udruženjima građana koja imaju programe namenjene mladima.

Konflikti sa zakonom mladih

[20]Kada se govori o konfliktu sa zakonom imajmo u vidu protivrečnost samog termina. Konflikt podrazmeva borbu, a konflikt sa zakonom znači borbu sa državom, gde zapravo i nema borbe jer strane nisu ravnopravne. Ipak, kada su u pitanju mladi ovaj naziv najjasnije oslikava problematiku mladih prestupnika. Mladi dakle imaju poseban tretman od zakona i sudova, a okolnosti u kojima mladi odrastaju i sazrevaju skoro uvek su uzrok njihovih protivpravnih delatnosti.

[20] Akcioni plan brige o mladima Pančeva, www.mladiupancevu.info

Potrebno je i reći kako zakon tretira mlade osobe. Za početak potrebno je reći da se deliktna odgovornost stiče sa navršenih 14 godina života. Tada se prema maloletnicima između 14-18 godine života primenjuju posebne sankcije od kojih neke važe samo za njih (vaspitne mere, sl. Glasnik SRS KZ 26/77), a neke pak imaju poseban vid (maloletnički zatvor, sl.glasnik SRS KZ 26/77), i poseban postupak u smislu sudskog procesa (veće za maloletnike, sl. List SRJ 69/02). Lica sa navršenih 18 godina života, do 21 godine života imaju naziv mlađi punoletnici. Nad ovim licima sud je ograničen u izricanju najtežih sankcija (ovim licima se ne može odrediti najteža kazna zatvora od 40 godina, sl.glasnik RS KZ 49/03). Mladi od 21-30 godina su u deliktnom smislu izjednačeni sa odraslima, ali se poseban tretman ogleda u sudskoj praksi gde se mladi blaže kažnjavaju, pogotovo za dela koja nisu učinici kao povratnici.

Radna grupa za izradu lokalnog akcionog plana brige o mladima Pančeva u kome su učestvovali predstavnici Centra za socijalni rad, Ministarstva unutrašnjih poslova, mladi ljudi, predstavnici NVO i Doma za nezbrinutu decu „Spomenak", kada su govorili o problemima mladih u ovoj oblasti, obuhvatili su i preventivni i represivni problem mladih (i budućih mladih) prestupnika.

<u>Problemi vezani za porodične odnose:</u>
- pad sistema vrednosti u društvu
- nezadovoljstvo porodičnim odnosima
- zanemarivanje porodičnih problema
- loši uzori porodični uzori
- ulazak mladih u konflikt sa zakonom kao način skretanja pažnje porodice

<u>Problemi vezani za školstvo i ostale institucije:</u>
- nepostojanje adekvatnih vaspitnih i preventivnih mera (PAS, psihološki problemi)
- nepostojanje adekvatnih mehanizama za ublažavanje socijalnih i drušrtvenih razlika, loše ekonomske situacije i nezaposlenosti
- neadekvatna zakonska regulativa i njena primena u oblasti mladih i konflikata sa zakonom
- nedovoljno poznavanje zakona od strane mladih
- neadekvatno finansiranje preventivnih programa i nedovoljno obučeni ljudski resursi (bez obuke, umrežavanja i zajedničkog delovanja)
- nedovoljno sankcionisanje različitih grupa koje negativno deluju na mlade (sekte, ekstremne grupacije i pokreti)

<u>Problemi vezani za negativni uticaj vršnjačkih grupa:</u>
- identifikacija sa nosiocima negativnih modela ponašanja (dokazivanja, imidža, zabave, provoda, hira)
- nedovoljno isticanje pozitivnih uzora

<u>Problemi vezani za medije:</u>
- promocija negativnih uzora

Mladi u Srbiji za priključenje EU

[21]Oko 85 odsto mladih je za priključenje EU, a od toga 36,1 odsto bezuslovno, a 48,6 ukoliko se ispune određeni uslovi. Samo je 8,1 odsto je bezuslovno protiv priključenja.
Mladi kao snage koje se najviše zalažu za ulazak u EU vide na prvom mestu vlast u zemlji, zatim same mlade i nevladine organizacije. Kao snage koje se najviše opiru vide Crkvu, penzionere i političke partije levice. Što se tiče izručenja Haškom sudu, tu stvar stoji donekle drugačije, dok 80 odsto njih to vidi kao uslov a samo je 43 odsto spremno da taj uslov ispuni.

Kada su drugi uslovi u pitanju, više od 50 odsto ispitanika je spremno na usaglašavanje zakona sa evropskim standardima, suzbijanje korupcije i stabilizaciju ekonomije. Za poboljšanje odnosa sa susednim zemljama je 46,9 odsto ispitanika.
Mladi smatraju da je pet ključnih evropskih vrednosti: demokratija, otvoreno tržište, pravna država, stabilnost i tolerancija.

Najveći broj mladih, 33 odsto, smatra da će Srbija ući u EU između 2011. i 2015. godine, 18 odsto smatra da će to biti do 2020, a svega devet procenata da će se to desiti pre 2010.

Mladi ne veruju državi

[22]Skoro 2/3 mladih:

- veruje da džava u naredne dve godine neće ništa učiniti za mlade po pitanju zaposlenja, stambenog prostora, dodatnog obrazovanja, putovanja i slično
- Otišlo bi za stalno iz zemlje da im se ukaže mogućnost. 45% mladih uzrasta 21 do 25 bi napustilo zemlju.

Više od 1/3 mladih ne veruje da će naći posao u struci

[21] Istraživanje profesora Dragana Popadića sa katedre za socijalnu psihologiju i saradnika, sprovedeno je na 750 ispitanika iz Beograda i drugih gradova, starosti od 17 do 23 godine. Istraživanjem su obuhvaćeni samo mladi koji se školuju, a ne i nezaposleni i oni koji ne idu u školu ili na fakultet
http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2006&mm=09&dd=10&nav_id=211255

[22] Na uzorku od 1400 ispitanika, tokom Belgrade VYBE festivala 2005. godine, KMS je sproveo anketu ispitujuci položaj mladih u drustvu i njihove stavove. Trecina ispitanika zivi van teritorije Beograda (neki od njih su iz Panceva, Nisa, Smedereva, Kragujevca, Novog Sada). Uzorak: 15-20 godina: 26.3%, 21-25 godina: 46.1%, 25 i vise godina: 27.6%

II. Briga o mladima

Potreba za državnim telom za mlade

Različite međunarodne konferencije i forumi koji su za temu imali mlade ljude, njihov razvoj i unapređenje njihovog obrazovanja, zdravlja, okruženja u kome žive i kvaliteta života uopšte, pokazale su i usmerile pravce strateške brige o mladima kroz donošenje različitih preporuka, deklaracija i povelja, apelujući i obavezujući tako vlade i državne uprave da se potrebe mladih ne smeju zanemarivati.

[23]Po navodima grupe autora "Vodiča za razvoj lokalne omladinske politike" Evropski parlament donoseći "Beli dokument" naglasio je da on treba da služi kao resurs za ideje, inspiraciju i rasprave koje će rezultirati primerima dobre prakse i podstaćiće zemlje članice i regionalne i lokalne vlasti da preduzmu nove inicijative. "Neophodna je istinska evropska politika na svim nivoima od lokalnog do evropskog, koja mora da bude usaglašena i koordinirana između nivoa", naglašava se u "Belom dokumentu". Ovaj dokument jasno ističe potrebu da "lokalne vlasti širom Evrope uvedu fleksibilne i inovativne mehanizme učestvovanja u raznim vidovima struktura i da se na lokalnom i nacionalnom nivou uvedu Omladinski saveti.

[24]Još 1992. godine je Kongres lokalnih i regionalih vlasti Evrope usvojio dokument pod imenom Evropska povelja o učešću mladih u opštinskom i regionalnom životu. Ova povelja zahteva veće učešće mladih u javnim poslovima na svim nivoima i to za sve mlade bez diskrminacije. Autori Vodiča naglašavaju da povelja može biti formalna osnova za formiranje omladinskih predstavničkih tela (npr. Omladinski saveti), ali i savetodavnih tela (kao što su omladinski komiteti koji se u nekim zemljama koriste kao sredstvo za obrazovanje i pokretanje LOAP-a).

[25]U preporuci vezanoj za omladinsko učešće i budućnost civilnog društva, Komitet ministara je ponovio svoje stavove da je osnovna uloga učešća mladih u razvoju civilnog društva kao resursa za stalno obnavljanje demokratskog društva.

«Nacionalna politika za mlade» predstavlja radni dokument i dodatak dokumentu pod nazivom «Obrazovanje mladih ljudi: Izjava za 21. vek». [26]«Nacionalna politika za mlade» napisana je sa gledišta omladinskih organizacija koje pružaju neformalno obrazovanje koju su sastavili zvaničnici najvećih svetskih omladinskih organizacija. Dokument sadrži preporuke o nacionalnoj politici za mlade. Slični zaključci doneti su i na nekim važnim sastancima kao što

[23] R.C. Bere, S. Domogoj, S. Kovačević, S. Olteanu, Vodič za razvoj lokalne omladinske politike, str.12
[24] Rezolucija EU broj 237 - 19.03. 1992.
[25] Komitet ministara, Preporuka broj R(97)3, 04.02.1997), usvojena 1997. godine
[26] Svetski savezi udruženja mladih hrišćana i udruženja mladih hrišćanki, Svetska organizacija Skautskog pokreta, Svetska organizacija vođa devojaka i skautkinja, Međunarodna federacija Crvenog krsta i Crvenog polumeseca, Međunarodna asocijacia za dodelu nagrada : Radni dokument.: Nacionalna politika za mlade, Ženeva, 1998. godine, str. 3

su «Svetski forum mladih u UN», Braga, Portugal, avgust 1998. i «Svetska konferencija ministara za omladinu», Lisabon, avgust 1998. Svetski forum mladih UN u Bragi je takođe zapazio da se "mladi ljudi susreću sa izazovima nepravde i zanemarivanja" i da "postoji sve veći jaz između bogatih i siromašnih". Mladi "pate zbog ksenofobije i rasizma, homofobije, isključenosti iz demokratskih procesa".Sa svoje strane, Lisabonska "Svetska konferencija ministara zaduženih za omladinu" je naglasila vezu između nezaposlenosti, siromaštva i marginalizacije velikog dela omladine ugroženog "narkomanijom, nasiljem, uključujući i nasilje zasnovano na polnoj pripadnosti, zapostavljenošću, seksualnim zlostavljanjem, seksualnim iskorišćavanjem; tu je zatim omladina uključena u oružane sukobe; izbeglice i drugi mladi emigranti; raseljeni i mladi bez roditelja; hendikepirani mladi ljudi; etničke i kulturne manjine; mladi prestupnici; trudne adolescentkinje; i drugi ugroženi i marginalizovani mladi muškarci i žene".

[27]U dokumentu "Obrazovanje mladih ljudi", vodećih svetskih organizacija mladih, definisane su potrebe mladih ljudi današnjice i izazovi sa kojima oni moraju da se suoče. Ukratko, te potrebe su:

- Pronalaženje sigurne "početne tačke", zasnovane na vrednostima, samosvesti i samopouzdanju.
- Hvatanje u koštac sa promenama, što zahteva fleksibilnost, prilagodljivost i pokretljivost.
- Konstruktivna kontrola tehnološkog napretka kroz pristup novim znanjima i veštinama.
- Borba protiv izolovanosti, kroz razvoj osećaja pripadnosti i identiteta, sticanje priznatog mesta u društvu.
- Sticanje osećaja korisnosti kroz doprinos razvoju lokalne i šire zajednice.
- Uviđanje važnosti saradnje i timskog rada.

Treba istaći specifičnosti razvijanja strateške brige o mladima u Srbiji, u kojoj ne postoje institucionalna tela na nacionalnom nivou koja se bave isključivo omladinskim pitanjima, te ne postoji ni nacionalna strategija politike za mlade. Na nivou AP Vojvodine postoji Sekretarijat za omladinu i sport koji je i jedino telo za mlade u Srbiji. Ovaj Sekretarijat je 2005. godine doneo [28]Akcioni plan politike za mlade u Vojvodini koji je već naredne godine počeo sa realizacijom i sistemskom podrškom koja za cilj ima zadovoljavanje što većeg broja potreba mladih. Značajna inicijativa i kampanja javnog zagovaranja za omladinska pitanja i poboljšanje položaja mladih pokrenule su nacionalne omladinske organizacije Srbije, formirajući nacionalnu koaliciju- Koalicija mladih Srbije, koja je zatim inicirala i/ili pomogla osnivanje lokalnih koalicija sastavljenih od omladinskih NVO, neformalnih grupa i pojedinaca. Čitava ideja je bila da se izgrade lokalni akcioni planovi koji će biti izvor stvaranja nacionalne politike za mlade kao i tela i institucija.

---

[27] Svetski savezi udruženja mladih hrišćana i udruženja mladih hrišćanki, Svetska organizacija Skautskog pokreta, Svetska organizacija vođa devojaka i skautkinja, Međunarodna federacija Crvenog krsta i Crvenog polumeseca, Međunarodna asocijacia za dodelu nagrada **"Obrazovanje mladih ljudi na pragu 21. veka"**, Ženeva, 1998. godine

[28] www.sio.vojvodina.sr.gov.yu

Šta mladi misle o intervenciji države i participaciji u lokalnoj sredini

[29] Mladi nemaju mnogo poverenja u državu i smatraju da će ona neophodne promene vršiti sporo. Malo više od četvrtine ispitanika su pesimisti i veruju da država neće nikada učiniti promene koje bi donele boljitak mladima. Svega 11% smatra da će se promene osetiti već u narednih pet godina.

Očekivanja od države su, s jedne strane, adekvatna – budući da većina mladih očekuje promene u oblastima koje su u nadležnosti republičkih organa. S druge strane, mnoga očekivanja su široka i opšta, kao što je povećanje životnog standarda ili otvaranje novih radnih mesta. Ipak, treba istaknuti da većina mladih očekuje od države jasnu podršku i brigu o mladima, koju će država iskazati kroz:

a) izdašniju finansijsku pomoć organizacijama koje se bave problemima mladih;
b) donošenjem državne strategije o mladima i
c) ponovnim osnivanjem ministarstva za pitanja mladih.

Šta država treba da učini da bi mladi u Srbiji bili zadovoljni?

Pružiti podršku mladima	27.6%
Povećati životni standard	24%
Obezbediti zaposlenje, otvoriti nova radna mesta	23.3%
Obezbediti bolje uslove za školovanje, unaprediti obrazovanje	14.9%
Brinuti se o talentima	6.9%
Ne zna	5,8%
Organizovati više kulturnih i sportskih manifestacija	4%

[29] IZVEŠTAJ - Ispitivanje položaja i potreba mladih u lokalnim zajednicama Građanske inicijative, Beograd, 2005. godine

Budući da mladi od države očekuju mnogo, ali su pripravni na dugo, pa čak i uzaludno čekanje, videćemo kakvo je stanje po pitanju participacije mladih u lokalnoj sredini i koliko ih odrasli vide kao aktivne učesnike u rešavanju bitnih problema, a koliko sebe opažaju kao zainteresovane i kompetentne za participaciju u životu lokalne zajednice.

Kao prvo, interesovalo nas je koga građani vide kao nosioca glavne uloge u rešavanju problema mladih u njihovoj sredini.

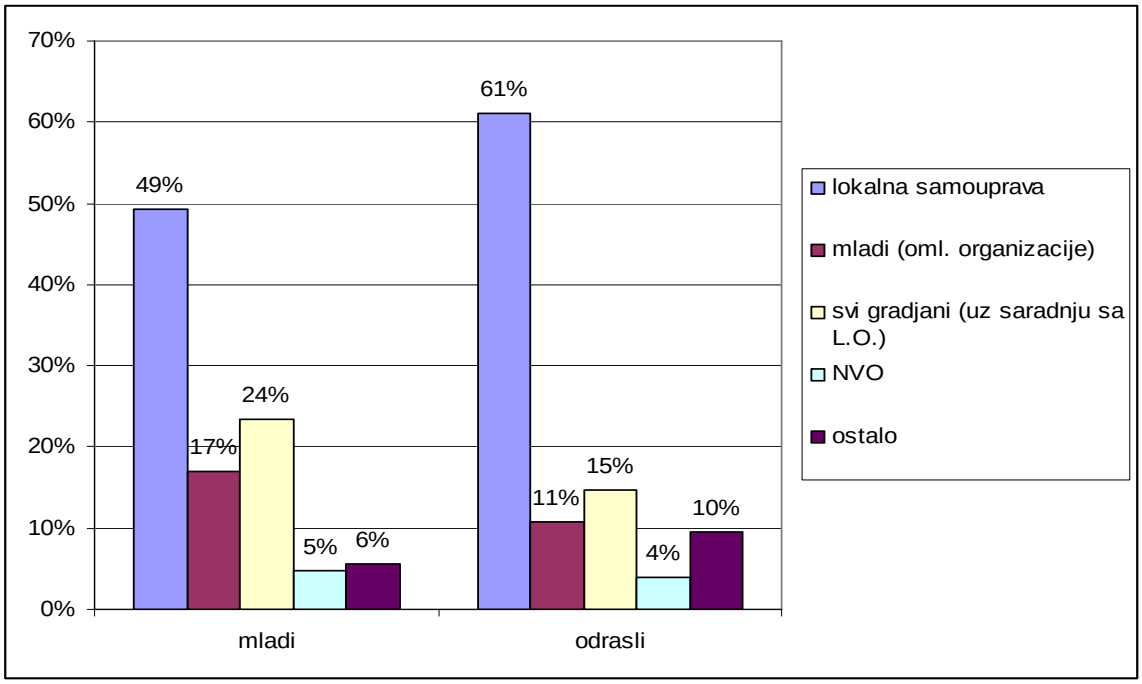

Ostali: stručnjaci, predsednik države, vlada, prosvetni radnici...

Učešće mladih u donošenju odluka

[30]Aktivno učešće mladih u donošenju odluka i postupcima kako lokalnom tako i na državnom nivou od bitnog je značaja ako želimo da izgradimo demokratska, otvorena i bogatija društva. Participacija u demokratskom životu bilo koje zajednice ne svodi se samo na glasanje ili isticanje kandidature na izborima, mada su i to važni elementi. Građanska participacija i delovanje podrazumevaju da građani imaju prava, sredstva, prostor i priliku – a tamo gde je to potrebno, i podršku – da učestvuju u odlukama i utiču na njih i da se uključuju u postupke i aktivnosti kako bi doprinosili izgradnji boljeg društva. Lokalne vlasti,

[30] Rezolucija EU broj 237 - 19.03. 1992., »Evropska povelja o učešću mladih na lokalnom i regionalnom nivou«

kao vlasti koje su najbliže mladoj osobi, igraju veoma važnu ulogu u unapređivanju participacije mladih. One mogu da obezbede da mladi ne samo čuju i uče o demokratiji i pravima i dužnostima građanina već i da dobiju priliku da ih sprovode u delo. Međutim, učešće mladih ne svodi se samo na razvijanje aktivnih građana ili izgrađivanje demokratije za budućnost. Ukoliko participacija treba da bude sadržajna za mlade, od ključnog je značaja da oni mogu da oblikuju i utiču na odluke i postupke kada su mladi, a ne u nekom kasnijem životnom dobu. Podržavajući i podstičući participaciju mladih, doprinosimo društvenoj integraciji mladih, pomažući im da se suočavaju ne samo sa izazovima i pritiscima mladosti već i sa izazovima savremenog društva, u kojem često prevladavaju anonimnost i individualizam. Međutim, da bi participacija mladih u lokalnom i regionalnom životu bila uspešna, trajna i sadržajna, nije dovoljno samo razvijati ili preustrojavati političke ili upravne sisteme. Svaka politika ili akcija osmišljena kako bi se podstakla participacija mladih mora obezbediti da se kulturno okruženje odlikuje poštovanjem prema mladima, a mora da uzme u obzir i različite potrebe, okolnosti i težnje mladih. Takva politika ili akcija takođe mora, u izvesnoj meri, da uključi i zabavu i uživanje.

Participacija mladih u lokalnom životu mora da predstavlja deo globalne politike participacije građana u javnom životu. Sve sektorske politike treba da imaju i omladinsku dimenziju. Prema Preporuci "Reč (2001) 19" Komiteta ministara zemaljam članicama EU, o participaciji građana u lokalnom javnom životu, lokalne vlasti se obavezuju da se pridržavaju odredaba ove povelje i da sprovode različite oblike participacije, koji slede u dogovoru i u saradnji s mladima i njihovim predstavnicima. Načela i različiti oblici participacije odnose se na sve mlade ljude bez diskriminacije. Da bi se to postiglo, potrebno je posvetiti posebnu pažnju podsticanju participacije u lokalnom životu mladih iz socijalno zapostavljenih sektora društva, kao i iz etničkih, nacionalnih, socijalnih, seksualnih, kulturnih, verskih, jezičkih i ostalih manjina. Da bi se postigla stvarna participacija mladih, potrebno je mladima staviti na raspolaganje određeni broj instrumenata. To podrazumeva razvoj edukacije o participaciji za mlade, njihovo informisanje, obezbeđivanje sredstava komunikacije za mlade, podržavanje njihovih projekata i priznavanje i stavljanje većeg naglaska na posvećenost mladih ciljevima zajednice i dobrovoljnom radu. Participacija stiče svoje puno značenje samo tamo gde se priznaje uloga mladih u op[tinama, političkim partijama, sindikatima i udruženjima i gde se, iznad svega, čine napori da se podrže omladinska udruženja koja osnivaju mladi i za mlade. Da bi se unapredilo učešće mladih neophodno je osnivanje informativnih i resursnih centara (Kancelarija za mlade) i savetovališta za mlade kako bi obezbedili da te ustanove pružaju kvalitet usluga koji će zadovoljiti potrebe koje izražavaju mladi. Nedostupnost infomracija različitim populacijama mladih je sve evidentnija.

Mladi moraju da imaju mogućnost da učestvuju u pripremi, realizaciji i evaluaciji aktivnosti i proizvoda omladinskih informativnih centara/službi i da imaju svoje predstavnike u njihovim upravnim telima, ali i svim ostalim preduzećima, ustanovama, medijima koji se bave mladim ljudima. Efikasno učešće mladih u lokalnim poslovima treba da se zasniva na njihovoj svesti o društvenim i kulturnim promenama koje se odvijaju unutar njihove zajednice, i ono zahteva trajnu predstavničku strukturu kao što je omladinski savet, omladinski parlament ili omladinski forum. Dajući mladima mogućnost da govore i deluju povodom problema koji ih pogađaju, takve strukture obezbeđuju edukaciju o demokratskom

životu i o upravljanju javnim poslovima. Mlade stoga treba podsticati da učestvuju u takvim strukturama i u aktivnostima koje se preduzimaju u okviru njih kako bi se unapredila njihova sposobnost da uče i sprovode u delo načela vezana za prava i dužnosti građanina u demokratiji. Takve strukture takođe treba da obezbede forum za edukaciju o demokratskom rukovođenju, naročito za one mlade ljude koji su inicijatori projekata i dijaloga s vlastima.

[31]Radna grupa koja se bavila participacijom mladih u donošenju odluka opštine Pančevo identifikovala je sledeće probleme u ovoj oblasti:

Nedovoljno razvijena svest o neophodnosti participacije mladih odlučivanju o pitanjima koja se tiču mladih:

- Nedovoljno uvažavanje potreba mladih
- Nedovoljno prepoznavanje potencijala mladih
- Nedovoljno ohrabrivanje i podrška mladim liderima i aktivnim mladim ljudima za preuzimanje liderske uloge i odgovornosti u zajednici

Ne postoji održivi sistem koji osigurava učešće mladih u donošenju odluka koje se tiču njihovog razvoja:

- Nepostojanje institucionalnih tela u lokalnoj samoupravi i državi koje se bave mladima (nepostojanje kancelarije za mlade, servisa NVO, Skupštinskih saveta za mlade)
- Nepostojanje sistema koordinacije i komunikacije između institucija za mlade, organizacija mladih i za mlade

Diskriminacija mladih u donošenju odluka:

- Mladi su nedovoljno prisutni u telima i odborima institucija, savetima, komisijama koje se bave mladima
- Postojanje predrasuda o generacijskom jazu i zanemarivanje njihovog prevazilaženja

[31] Akcioni plan brige o mladima Pančeva, www.mladiupancevu.info

Uporedna analiza državnih tela u Srbiji i inostranstvu

Zemlje članice EU kao i većina zemalja kandidata koje su u našem okruženju, imaju razvijene nacionalne strategije za mlade, odnosno brigu o mladima ili kako to neki iyvori navode nacionalnu omladinsku politiku, kroy postajanje tela koji vode brigu o planiranju, rayvoju i realizaciji ciljeva ka stvaranjau samostalne, samosvesne i ommladine koje je spremnna da pomogne sebi, drugima i svojoj zajednici.

Ove nacionalne strategije za mlade donele su vlade ovih zemalja samoinicijativno ili na inicijativu različitih omladinskih tela ili organizacija, koje su kasnije i učestvovale u njenoj izradi. Modeli su uglavnom takvi da je smer razvoja strateške brige o mladima bio od nacionalnog ka lokalnom nivou, što je podrazumevalo izgradnju nacionalnih strategija na osnovu kojih su nastajale lokalne strategije i akcioni planovi. Vlade zemalja bivše Jugoslavije, kao što su Slovenija, Hrvatska i Republika Srpska u okviru BiH, usvojile su strategije za mlade na osnovu kojih su doneti Akcioni planovi gradova i opština, te su otpočele ozbiljniju brigu o svojoj omladini. Pristupi pitanjima mladih u zemljama EU, pa i zemljama kandidatima, su različiti ali svi oni kao prvi korak obuhvataju formiranje nekakve institucionalne osnove (bilo da je to komisija, kancelarija, uprava, savet, pa i ministarstva) koja je predhodila stvaranju nacionalnih stratagija. Učešće mladih u odlučivanju definisano je u dokumentu [32]»Evropska povelja o učešću mladih na lokalnom i regionalnom nivou« .

[33]Način sistemske brige o mladima, kroz državna tela, različit je u evropskim zemljama, ali ih možemo tri grupe, zemlje u kojima postoji:

1. ministarstvo,
2. naročit komitet ili državni sekretarijat

u svakom slučaju, samostalna tela, iako nekad u sastavu nekog drugog ministarstva koji brinu o mladima, zatim, zemlje gde se delovi raznih ministarstava bave mladima, ali nijedno samo, ili u većem obimu, mladima, i, konačno,

3. zemlje bez državnog tela nadležnog za mlade (među koje spada i Srbija)

Želeći da počnemo da se mladima država konačno počne sistematski baviti, onda naše mesto u trećoj grupi nije ono što nam treba.

Pitanje je koji model usvojiti u Srbiji. Gotovih rešenja nema. Možemo se, manje ili više, ugledati na neke od njih – Irsku, Sloveniju i Nemačku, i tek onda naći odgovarajuće rešenje za našu zemlju i situaciju.

1) Osnivanje ministarstva za omladinu zvuči kao najnaromalnije rešenje. Ali, nikada u Srbiji nije postojalo ministarstvo koje se bavilo[34] jedino mladima. Obično se ministarstvo sporta bavilo i omladinom, ali i takvo, imalo je prilično neodređenu nadležnost. Kada je

[32] »Evropska povelja o učešću mladih na lokalnom i regionalnom nivou« , koju su potpisale zemlje članice Evropske unije, i koja bez aktivne participacije mladih u donošenju odluka ne može zamisliti jedno građansko društvo.

[33] Aleksandar Ristić, Uporedna analiza tela za mlade pripremljana za Konferenciju Ovoj zemlji je potrebna mladost, KMS, 2005. godine

[34] Baviti se znači imati nadležnost.Nadležnost ovakvog organa morala bi biti precizno utvrđena

smanjivan broj ministarstava, zakonom sa početka 2001. godine, prvo je ukinuto Ministarstvo omladine i sporta i ono za zaštitu životne sredine. A i da nije ukinuto, njegova nadležnost određena jednom rečenicom[35] u zakonu o ministarstvima ne bi bila dovoljna da se upusti u „borbu za omladinu".

Prepreke političke prirode koje stoje na putu otvaranja jednog omladinskog ministarstva jasne su: niko ne želi da bude optužen da povećava broj ministarstava, u strahu da ga ne optuže da time samo nalazi prostor da nahrani koalicione apetite partnera. Takvo jedno ministartsvo teško da bi, u stvari, bilo mesto za rat partnera – njega bi, sigurno, uzeo najmlađi partner[36]. Politička bi prepreka bila i usvajanje novog zakona o ministarsvima kojime bi jedno takvo ministartsvo bilo ustanovljeno. Ne samo što ne bi bilo lako naći narodne poslanike koji bi takve izmene predložili – vidimo da se Vlada toga ne bi primila, već bi bilo još teže naći ko bi za takve izmene glasao. Prosto, naći nekoga kome je to u interesu. Ostaju oni narodni predstavnici koji sede u skupštinskom odboru nadležnom za mlade. Ali tamo gde sede - malo rade – ne sećamo se da smo videli da je iz takvog komiteta nešto i izašlo. Makar zapisnik sa neke sednice.

Pravne prepreke su premostive. Zakon o ministartsvima i Zakon o vladi obični su zakoni. Većina od prisutnih poslanika mogla bi lako usvojiti njihove izmene, ali ovde se sa polja prava opet vraćamo na polje politike, tj. političke volje da se stvari promene. Ako bi se ove i prevazišle, valjalo bi sačekati, ako imamo kad, da se posle nekih izbora, a mora ih biti, kad-tad, dođe do trenutka sastavljanja Vlade. Tu treba vrebati priliku, pa kroz izmene zakona dodati u ime nekog ministarstva i reč „omladine". Do tada treba razmotriti sledeće mogućnosti:

2) Otvaranje neke nove organizacone jedinice unutar već postojećeg državnog organa i davanje nadležnosti takvoj službi, upravi ili kancelariji izgleda kao lakši posao. Ne bi moralo da se obavezno ide na parlament u smislu menjanja imena ministarstva, i takva promena posle nekih izbora, kada se takvi zakoni najčešće donose, ne bi bila previše dramatična. Otvaranje ove jedinice u nadležnosti je same Vlade, koja imenuje i rukovodioca vladinog tela, nadležnog samo za omladinu, a koji bi, kao irski „mlađi ministar, koji nije član vlade, ali jeste u svom polju uticajan, mogao da lako dopre do samog ministra, pa i, ako treba, a trebaće, do predsednika Vlade ili šefa države. Ovakvo lice, da se birokratski izrazimo, moglo bi da bude i na čelu nekog samostalnog organa, koji nije ministarstvo, a to je sledeća mogućnost:

Vlada bi mogla da osnuje neku samostalnu službu ili kancelariju[37], a šef takvog tela, mogao bi samostalno, da istupa u javnosti i rešava probleme koje omladina ima i kome bi omladina mogla da se obraća. Ovo stvara još jedu mogućnost:

---

[35] Član Zakona o ministarstvima glasio je otprilike, da se „Ministarstvo bavi mladima i sportom, šta god to „bavljenje"! predstavljalo.

[36] Teško da bi se stranke tukle da dobiju ministarstvo omladine. Možda nekoga treba inspirisati činjenicom da je današnja kancelarka Nemačke bila ministarka omladine

[37] Kao što na pr. Postoje Kancelarija Republike srbije za pridruživanje Evropskoj uniji, Koordinacioni centar za Kosovo i Metohiju, Komesarijat za izbeglice... Ovo se sve naravno samo najprostijeg primera radi, da se vidi da ima pravnog i praznog prostora za delovanje u pomenutom pravcu, bet želje da se stavi znak jednakosti među ovim prilično raznolikim institucijama.

U Srbiji tek zaživljava ideja ombudsmana. U nekim državama, to je rutina, a postoje razni ombudsmani – za ženska prava, za dečja prava, za pitanja stanarskih prava, za prava zatvorenika...u budućnosti, trebalo bi da se u kancelariji narodnog advokata ustanovi i ombudsman za dečja i omladinska prava, pa bi, u okviru svoje kompetencije, kada dođe do kršenja ljudskih prava iz ove oblasti, no to nije danas, kada ta prava ko ni da krši – ako gledamo na državnu upravu samo po imenima njenih organizacionih jedinica[38].

U Sloveniji i Irskoj, postoje pod raznim imenima (Zajednička komisija za omladinska pitanja i Nacionalni savet za omladinu) tela-forumi u kojima sede predstavnici vlasti i omladine. NJihovo postojanje uređuje se zakonom, koji ćemo sačekati do posle nekih izbora, ali i samim dogovorom vlasti i omladine[39]. Tako je, na kraju, ustanovljen u Sovžcijalni savet, gde se susreću vlada i sindikati, i koji se obavezuju na određena činjenja ugovorima. Problem, ko bi sedeo u njima treba da rešimo, ali, čini nam se, da bi takvo jedno mesto za ramenu mišljenja[40] bilo korisno. Uz opasnost da se pretvori u pričaonicu, a taj rizik svakako postoji, drugačije je kada vlasti omladinu gledaju kao partnera preko stola, a ne preko saopštenja u medijima. Valjalo bi obavezati da se ovo telo sastaje što češće i da zaključci i sporazumi doneti na njemu, kao oni sa tzv. političkih okruglih stolova, budu obavezujući, naravno dokle god su zakoniti, ako nisu zakoniti – da se pretoče u zakone, koji bi bili ustavni, a ako ne bi bili ustavni, da se pretoče u ustav, dokle god su opravdani.

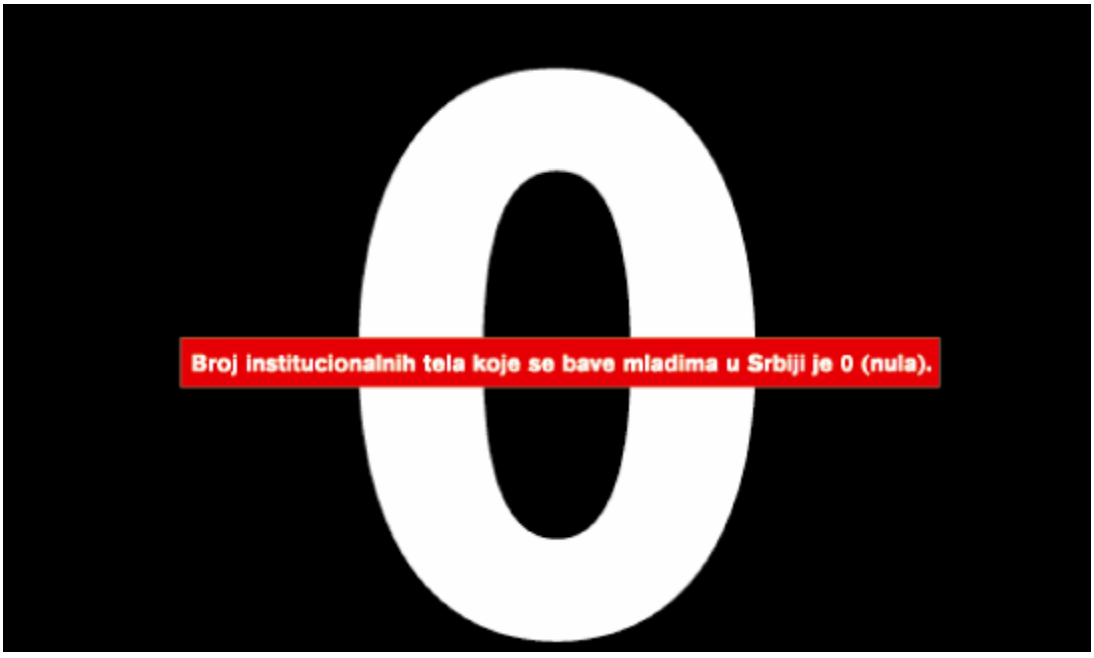

[38] Mislimo da su prava omladine već prekršena, ali to je pitanje stanja mladih Srbiji
[39] Koje omladine_ Ne umemo reći. U nekim yemljama su to omladinski saveti
[40] Ali i za razmenu vatre

Pregled državnih tela brige o mladima u svetu

Dražava	Naziv tela	Zvanične WEB prezentacije
Argentina:	Direccion Nacional de Juventud del Ministerio del Interior	www.juventud.gov.ar
Australia	Department of Family and Community Services (incorporating Youth Affairs)	www.facs.gov.au
Austria	Austrian Federal Ministry for Environment, Youth and Family	www.isep.at
Canada	Youth Resource Network of Canada	www.youth.gc.ca
Chile	Instituto Nacional de la Juventud	www.injuv.cl
Colombia	Vice Ministerio de Juventud del Ministerio de Educación Colombia Joven	www.mineducacion.gov.co
Dom. Republic	Direccion General de Promocion de la Juventud	www.juvetudom.gov.do
El Salvador	Jóvenes Secretaria de la Juventud	www.jovenes.gob.sv
Estonia	Estonian Ministry of Education and Research	www.hm.ee/uus/hm/client/php
Fiji	Ministry of Youth and Sports	www.youth.gov.fj
Finland	Ministry of Education	www.monedu.fi/OPM/?lang=eng
France	Ministry of Youth and Sport	www.jeunesse-sports.gov.fr
Germany	Federal Ministry for Family, Seniors, Women and Youth	www.bmfsfj.de
Guatemala	Consejo Nacional de la Juventud	www.conjuve.gob.gt
India	Ministry of Youth Affairs and Sports	www.yas.nic.in
Iran	National Youth Organization	www.nyoir.org/default.htm
Ireland	Government Youth Zone	www.taoiseach.go.ie/index.asp?locID=165&docID=-1
Israel	Ministry of Education	www.education.gov.il
Japan	Youth Affairs Administration of Japan	www.cao.go.jp/youth/english/esosiki.html
Lithuania	State Council of Youth Affairs of the Republic of Lithuania	www.tdd/vjrt/vjrt_en.html
	YOUTHNET: Service National de la	www.youthnet.lu

Luxembourg	Jeunesse	
Malaysia	Ministry of Youth and Sports	www.kbs.gov.my
Mexico	Instituto Mexicano de la Juventud	www.imjuventud.gob.mx/main.asp
Morocco	Ministry of Sports and Youth	www.mincom.gov.ma
Mauritius	Ministry of Youth and Sports	www.gov.mu/portal/site/sportsSite
Netherlands	Netherlands National Youth Policy	www.minvws.nl/en/themes/youth_policy/default.asp
New Zealand	Ministry of Youth Development	www.youthaffairs.gov.nz
Norway	Ministry of Children and Family Affairs	www.odin.dep.no
Panama	Direccion de Asuntos Estudiantiles	www.oij.org/oij13.htm
Peru	Direccion de Promocion Educativa Comunal del Ministerio de Educacion	www.minedu.gob.pe
Portugal	Office of the Secretary of State for Youth	www.juventude.gov.pt/portal
Singapore	Ministry of Community Development, Youth and Sports	http://app.mcys.gov.sg/web/youth_main.asp
Slovenia	Youth Department of the Republic of Slovenia	www.mszs.si
South Africa	Department of Social Development	www.socdev.gov.za
Spain	Ministry of Labour and Social Affairs, Institute of Youth	www.mtas.es
Tunisia	Ministère de la Jeunesse et de l'Enfance	
United Kingdom	National Youth Agency	www.nya.org.uk
USA	Department of Health and Human Services	www.os.dhhs.gov/children/index
Uruguay	Instituto Nacional de la Juventud	www.inju.gub.uy
Venezuela	Ministerio de Educacion Superior	www.mes.gov.ve

Strateška briga o mladima

Mladi su u situaciji u kojoj se nalazi država i društvo veoma osetljiva populacija koja zahteva kontinuiranu sistemsku brigu a ona obuhvata uključivanje svih odgovornih faktora za razvoj mladih kroz partnersko i plansko delovanje.

Briga o mladima okrenuta ka budućnosti kroz plansko delovanje u cilju stalnog unapređenja i razvoja potencijala mladih i zadovoljavanje njihovih potreba, kompleksan je proces, koji obuhvata veliki broj činilaca koji se moraju uzeti u obzir. Život i ljudsko delovanje samo po sebi je složeno, a optimalan kvalitet života podrazumeva unapređenje svakog njegovog segmenta.

Strateška briga o mladima kroz sistemsko delovanje osigurava kontinuitet tog procesa i štiti ga od negativnih društvenih promena koje mogu poremetiti, usporiti ili zaustaviti proces brige o mladima. Strategija za mlade je jedan veoma važan segment brige o mladima koji za određeni period vremena na osnovu analize postojećeg stanja daje predloge ciljeva za koordinirano rešavanje raznorodnih problema koji su identifikovani.

Nacionalni plan brige o mladima je okosnica koja sprečava lutanje i rasplinjavanje odgovornih strana za razvoj mladih, daje jasan sled koraka i faza različitih aktivnosti, i predstavlja solidnu osnovu za različite revizije i dalje unapređenje kvalitata života mladih. Pored samog sadržaja Nacionalnog plana, veoma je važan i način njegove izrade, odnosno metodologija koja je primenjena. Važno je da plan za mlade u toku svoje izrade uključi sve odgovorne strane za razvoj mladih i same mlade, da proces izrade odlikuje otvorenost, dostupnost i demokratičnost, uz uvažavanje svih specifičnih potreba mladih.

Kvalitetan, primeren i realan plan izrađen u skladu sa potrebama mladih doneće veće benefite u toku njegovog sprovođenja. Da bi realizacija plana bila kvalitetna ona podrazumeva i stvaranje posebnih mehanizama za osiguravanje njegove implementacije. Mehanizmi realizacije podrazumevaju posebna resursna ulaganja, kako institucionalna, finansijska, tako i ljudska, a pre svega toga odgovorno preuzimanje obaveza države za aktivnu, kontinuiranu i partnersku brigu o mladima.

Svaka dugoročna briga za mlade treba da ima jasnu i na konsenzusu zasnovanu viziju građana koji su potrebni svetu sutrašnjice. Možemo se razlikovati po tipu društva koje želimo da gradimo, ali treba da se složimo oko osobina pojedinaca/ki koje će ga činiti. Takve lične osobine treba da negujemo u sklopu celovitog pristupa obrazovanju, koji obuhvata školu, porodicu i građansko društvo.

[41]Nacionalna politika za mlade „*usmerena je na delovanje*, i cilj mu je da pokrene sve one koji se bave omladinom da zajednički rade kako bi ostvarili jedan dugoročan, strateški uticaj na njihovu budućnost» .

[41] Svetski savezi udruženja mladih hrišćana i udruženja mladih hrišćanki, Svetska organizacija Skautskog pokreta, Svetska organizacija vođa devojaka i skautkinja, Međunarodna federacija Crvenog krsta i Crvenog polumeseca, Međunarodna asocijacia za dodelu nagrada : Radni dokument.: Nacionalna politika za mlade, Ženeva, 1998. godine

Mogućnosti za razvoj

Sveukupni razvoj

- Podstiče uravnotežen razvoj različitih dimenzija ličnosti čime daje priliku da se ispolje celokupne mogućnosti pojedinca i pojedinke.
- Takav pristup obuhvata razvoj tela, podsticanje stvaralaštva, formiranje karaktera, usmeravanje emocija, brigu za druge i zajednicu i otkrivanje duhovnosti.
- Zdravlje, samoispunjenje, identitet, zrelost, društvena integracija i sreća zavise od skladnog razvoja svih činilaca ličnosti.

Stalni razvoj

- Ljudski život je beskrajan proces učenja i oplemenjivanja.
- Nijedan aspekt obrazovanja ne može se ograničiti na školski sistem niti na određen period života pošto ljudi imaju stalnu potrebu da uče i trebalo bi im dati priliku da to čine celog života.
- Mladi postaju svesni tog procesa putem sopstvenih otkrića, oplemenjavanja i stalnih napora da postignu najviše što mogu.

Pomaže mladima da se razvijaju kroz

- Promociju njihovog razvoja i odbranu njihovih individualnih sloboda unutar okvira prava mladih;
- Doprinos razvoju ličnog sistema moralnih i duhovnih vrednosti kroz učešće u progresivnom programu samoobrazovanja, i partnerstvo sa vršnjacima.
- Podsticanje da se zbliže sa prirodnim okruženjem, da potpunije shvate svoj odnos sa njim i s toga da bolje cene potrebu za poštovanjem tog okruženja.
- Nuđenje pozitivnog odnosa sa odraslima, zasnovanog na poverenju kroz koji će mladi ljudi pronaći odgovarajuće vaspitne odgovore za razvoj svoje polne zrelosti, emocionalnih potreba i opšteg blagostanja.

Pomaže našem društvu da se razvoja kroz:

- Ponudu informacionih usluga mladima: mladi ljudi mogu potpuno da se uključe u društvo samo ako su u potpunosti obavešteni o mogućnostima i pitanjima koji ih se tiču, neposredno ili posredno.
- Ponudu obrazovanja za demokratiju: društva mogu da funkcionišu isključivo uz potpuno učešće mladih ljudi u procesu donošenja odluka što će uticati na njihove živote.

- Ravnopravnost: svaka osoba, bez obzira na pol, poreklo, rasu, veroispovest, sposobnosti ili bogatstvo mora biti podstaknuta i potpomognuta da postigne svoje pune fizičke, intelektualne, društvene ili duhovne potencijale.
- Partnerstvo sa marginalizovanima: mladi ljudi i odrasli koji dolaze iz marginalizovanih delova društva treba da budu dobrodošli i primljeni u lokalnu zajednicu kako bi se izborili i prevazišli uzroke svog isključivanja iz društva.

Pomaže Evropi da se razvija kroz:

- Pomoć mladim ljudima da prevaziđu prepreke svoje pokretljivosti koje često potiču od ograničenog pristupa informacionoj i komunikacionoj mreži, odgovarajućem transportu ili smeštaju.
- Borbu protiv rasizma i ksenofobije: interkulturalno obrazovanje mladih suprotstavlja se nacionalističkim stereotipima i pruža učenje za mir i toleranciju.
- Aktivan doprinos razvoju boljih i uspešnijih omladinskih politika u Evropi za dobrobit svih mladih Evrope.

Strategija za mlade je dokument koji definiše presek trenutnog stanja položaja mladih u Srbiji i analizu problema sa kojima se najčešće mladi sreću. Pošto se utvrde problemi i ciljevi delovanja pristupa se izradi Nacionalnog akcionog plana brige o mladima, koji formuliše mere za rešavanje definisanih problema mladih ljudi iz oblasti važnih za razvoj mladih ljudi. Oblasti :

- OBRAZOVANJE
- ZAPOŠLJAVANJE
- ZDRAVLJE
- REKREACIJA
- KULTURA
- SLOBODNO VREME
- MLADI GRAĐANI, AKTIVIZAM I VOLONTERIZAM
- MOBILNOST
- INFORMISANJE
- EKOLOGIJA I ODRŽIVI RAZVOJ
- SOCIJALNA POLITIKA PREMA MLADIMA
- UČEŠĆE MLADIH U DONOŠENJU ODLUKA

<u>Zasto je bitna ovakva strategija?</u>

Obaveza države je da dugoročno resava probleme sa kojima se mladi susrecu danas. Mladi izmedju 18 i 27 čine petinu stanovništa Srbije. Strategija je prvi korak koji drzava mora da preduzme u skladu sa medjunarodnim obavezama na putu ka integracijama EU. Da bi ovakva strategija mogla da se kreira i sprovede, nepohodno je da postoji drzavni partner omladinskim organizacijama.

Strategija kao odgovor na probleme mladih na lokalnom nivou

[42]Ocena važnosti problema mladih u lokalnim sredinama, koje su rangirali mladi i najčešći razlozi napuštanja lokalne sredine:

1. Nezaposlenost
2. Narkomanija
3. Nedostatak kulturnih dešavanja za mlade
4. Alkoholizam
5. Nedostatak podrške mladima od strane lokalne samouprave
6. Delinkvencija i kriminal
7. Nemogućnost dodatnog obrazovanja
8. Malobrojne i/ili neadekvatne mogućnosti za zabavu
9. Siromašna ponuda sportskih i rekreativnih aktivnosti

Navedeni problemi se odražavaju i u razmišljanjima ispitanika o tome šta bi trebalo da se promeni u njihovoj sredini, da bi većina mladih ostala i bila srećna. Ova razmišljanja mogu da predstavljaju dobar putokaz, kako omladinskim grupama, tako i lokalnim vlastima i različitim udruženjima građana, za planiranje zajedničkih akcija.

Šta treba promeniti da bi većina mladih ostala i bila srećna:

Više mogućnosti za zaposlenje, nova radna mesta	59%
Više kulturnih i sportskih sadržaja	32%
Bolja ponuda mesta za izlazak	21%
Veći standard, bolja ekonomska situacija	21%
Otvaranje novih smerova, viših škola i fakulteta, bolje mogućnosti za nastavak školovanja	19%
Kvalitetniji javni servisi, bolja infrastruktura, smanjenje zagađenosti, uređenje grada	15%
Uključivanje mladih u rešavanje problema, aktivizam mladih i aktivnosti usmerene ka mladima	8%
Promene u strukturama lokalne vlasti	7%

[42] IZVEŠTAJ - Ispitivanje položaja i potreba mladih u lokalnim zajednicama Građanske inicijative, Beograd, 2005. godine

[43]NACIONALNA POLITIKA ZA MLADE

Da bi odgovorila na neke od izazova sa kojima se u današnje vreme suočavaju mladi i da bi stvorila pravo okruženje za razvoj mladih odraslih ljudi za budućnost, svaka zemlja treba da ima dinamičnu i odgovarajuću nacionalnu politiku za mlade. Jedan broj zemalja danas je ima, ali svakako ne sve.

Kakvu ulogu, dakle, treba da ima jedna nacionalna politika za mlade? Kako doći do nje i šta ona treba da sadrži? Želimo da iznesemo sledeće sugestije:

Osmišljavanje nacionalne politike za mlade

Nacionalna politika za mlade mora da stvori okruženje koje omogućava mladima da se razviju u onakve odrasle osobe kakve su potrebne društvu da bi napredovalo u budućnosti. Zbog toga ona mora imati ulogu opšteg koordinatora i usmeravati sve politike koje direktno ili indirektno utiču na mlade ljude i njihov razvoj unutar društva. Stoga preporučujemo da nacionalna politika za mlade treba da:

- bude politika države a ne samo vlade;
- odražava jedan celovit, me|usektoralni i objedinjujući pristup, i bude međudisciplinarna, i briga svih ministarstava i odeljenja;
- bude plod višepartijskog, nacionalnog saglasja, zasnovan na kon-sultovanju svih zainteresovanih, pogotovo same omladine;
- bude zamišljena kao dugoročni strateški instrument, a ne radi kratkoročnih političkih potreba.

Dugoročna politika

Potrebna je dugoročna vizija gde nacionalna politika za mlade definiše kakvu omladinu i mladi i odrasli žele za svoju zemlju u budućnosti, kada će današnja omladina i sama biti u zrelom dobu. Takva politika mora da definiše i kako će zemlja nastojati da "stvori" takvu omladinu. Metodologija i primena takođe treba da budu izvodljive na duži period.

Politika zasnovana na saglasju

Da bi se ovo desilo, da bi ova vizija budućnosti mogla da se ostvari, nacionalna politika za mlade mora da bude rezultat širokog nacionalnog saglasja a ne proizvod samo jedne partije koja je u datom trenutku vladajuća. Taj konsenzus treba da bude zasnovan ne samo na

[43] Svetski savezi udruženja mladih hrišćana i udruženja mladih hrišćanki, Svetska organizacija Skautskog pokreta, Svetska organizacija vođa devojaka i skautkinja, Međunarodna federacija Crvenog krsta i Crvenog polumeseca, Međunarodna asocijacia za dodelu nagrada : Radni dokument.: Nacionalna politika za mlade, Ženeva, 1998. godine, str 15-19.

idejama svih (ili većine) političkih stranaka, nego i na idejama svih zainteresovanih nevladinih organizacija, posebno onih koje predstavljaju mlade i na idejama samih mladih ljudi.

Samo nacionalni konsenzus o budućnosti omladine jedne zemlje može da garantuje da će politika namenjena toj omladini uistinu biti dugoročna i da će preživeti političke promene neizbežne u svakom sistemu, pogotovo one demokratske.

Saglasje svih politčkih snaga i svih koji rade sa omladinom je najbolja garancija dugovečnosti politike, zbog toga što stvara osećaj vlasništva i poistovećivanje sa njom u svim slojevima društva po pitanju budućnosti njegove omladine.

Celovita, međusektoralna politika

Ovo znači da jedna dugoročna nacionalna politika za mlade mora biti briga ne samo većine sektora civilnog društva, nego i većine vladinih ministarstava i službi, tj. ne samo onih tradicionalnih - "za omladinu i sport" ili "za omladinu i obrazovanje" ili "za omladinu i kulturu", već i Predsedništva, kancelarije premijera i većine ministarskih resora, kao što su rad, zdravstvo, unutrašnji poslovi, ekonomija i finansije, socijalna pitanja, javni radovi, poljoprivreda, pravda, industrija i energija, trgovina, turizam, životna sredina i spoljni poslovi ... i još neki resori, koji treba da učestvuju u izradi i primeni svog dela jedne zaista međusektoralne, celovite politike za mlade. Neke vlade već imaju takav pristup, ali mnoge tek počinju da rade na njemu.

U tom smislu, vredi napomenuti da svi dokumenti UN o pitanjima omladine posebno pominju takve oblasti od značaja kao što su mir, obrazovanje, zaposlenost, zdravstvo, bolesti zavisnosti, kao i da je vrlo ob-hvatni "Plan akcije Komonvelta za emancipaciju omladine do 2005. godine" pokrio sve ove oblasti na jedan uistinu međusektoralan i više-dimenzionalan način, što se takođe može reći i za "Strategiju za UNESKO - ovu akciju za mlade i sa mladima".

Međutim, nacionalna politika za mlade takođe treba da bude jedan praktičan, izvodljiv program, sa jasno definisanim ciljevima i željenim, merljivim rezultatima. Definisanje ciljeva treba da da jasnu sliku što treba ostvariti. Takođe je preporučljivo da ciljevi budu vezani sa određenim vremenskim rokom za njihovo ostvarenje i da postoji obaveza da neophodna sredstva budu dodeljena. Prepoznavanje ciljeva osnažuje delovanje, dok u isto vreme stvara osnovu da se od vlade i ostalih očekuje puna odgovornost. Bez jasno utvrđenih ciljeva i načina da se oni ostvare, može se desiti da politika za mlade ostane na nivou lepih obećanja.

Zasnovana na potrebama mladih

Nacionalna politika za mlade treba da nastane iz iskrene želje da se izađe u susret potrebama i stremljenjima mladih ljudi. A da bi zaista bila takva, ona treba da bude osmišljena *u saradnji sa* mladim ljudima a ne samo *za* mlade ljude. Da bi bila vredna i poštovana, politika za mlade mora da se služi stvaralačkom snagom mladih: dajte nekoj mladoj osobi odgovornost i ona će dokazati da je dorasla zadatku!

Politiku za mlade moraju razumeti i podržati svi mladi ljudi, uključujući i one koji nisu organizovani u udruženja. Ona treba da definiše kako *svi* mladi ljudi mogu da imaju koristi od društva, kao i kako mogu da doprinesu njegovom razvoju; treba učiniti poseban napor kako bi se uključili mladi koji nisu dostupni kroz političke i druge uobičajene tokove. Sem toga, moraju se pronaći načini da se mladi upoznaju sa politikom za mlade, pomoću medija koji imaju više sluha za potrebe mladih.

Svaka politika za mlade mora da ima na umu da omladina nije samo budućnost, već i sadašnjost jednog društva.

Što se tiče "Lisabonske Deklaracije", ona obavezuje ministre učesnike da:

- obezbede i postaknu aktivno učešće mladih u svim sferama društva i u procesima odlučivanja na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou;
- sagledaju situaciju u kojoj se nalaze mladi i njihove potrebe, te da uključe procene samih mladih ljudi o tome šta su im prioriteti kroz njihovo učešće u procesu konsultacija i da obezbede da mladi aktivno doprinesu osmišljavanju, primeni i proceni nacionalne i lokalne politike za mlade, programa i akcionih planova;
- unaprede osposobljavanje kadrova kroz jačanje formalnih i neformalnih omladinskih udruženja i mreža mladih ljudi.

Sadržaj nacionalne politike za mlade

Za dobro nacionalnih i međunarodnih agencija svih vrsta zaduženih za brigu o razvoju mladih ljudi, korisno je imati zajedničku metodologiju pri odabiru sadržaja nacionalne politike za mlade. Evo nekoliko preporuka.

- Osnažiti odgovornu saradnju između svih zainteresovanih, posebno omladinskih mreža, nevladinih omladinskih institucija i organizacija. Treba uključiti i druge nevladine organizacije, koje se bave ženskom omladinom, pogotovo devojčicama, zatim mladićima i dečacima, njihove porodice, vlade, međunarodne organizacije, obrazovne institucije, civilno društvo, poslovni sektor i medije, kako bi se osmislila zajednička akcija u pravcu boljeg iskorišćavanja mogućnosti mladih i uspešnijeg rešavanja njihovih problema kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou;
- Olakšati mladima pristup zakonodavnim telima i institucijama u kojima se formira politika, preko njihovih predstavnika, kako bi ih što više uključili u osmišljavanje, sprovođenje, nadogradnju, nadgledanje i procenu omladinskih aktivnosti i programa i obezbedili njihovo učešće u razvoju;
- Dati prioritet izgradnji kanala komunikacije sa mladima kako bi pružili mogućnost da se čuje njihov glas, na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou, i da bi im dali informacije koje su im neophodne da bi se pripremili za učestvovanje i rukovodeće uloge.

U skladu sa kulturnim obrascima svakog društva

Nacionalna politika za mlade mora da odgovara kulturnim obrascima svakog društva.

Sa svoje strane, "Lisabonska deklaracija" navodi da je "za formulisanje i primenu strategije, politike, programa i aktivnosti za dobrobit mladih odgovorna svaka zemlja, i da pritom treba voditi računa o raznolikim ekonomskim, socijalnim i ekološkim uslovima u svakoj zemlji, uz puno poštovanje različitih religioznih i etičkih vrednosti, kulture i filozofskih ubeđenja naroda te zemlje, i u skladu sa svim ljudskim pravima i osnovnim slobodama".

Briga za siromašne

Nacionalna politika za mlade mora da odrazi iskrenu pažnju i brigu siromašnima, što treba da bude izraženo kroz konkretne mere, u cilju jačanja društvene solidarnosti. Kako navodi "Lisabonska deklaracija", mora se dati veći prioritet marginalizovanim, ugroženim i obespravljenim mladim ljudima, posebno onima koji su odvojeni od svojih porodica i deci koja žive i/ili rade na ulici. Njima su potrebni odgovarajući programi, aktivnosti i neophodna sredstva kako bi dobili priliku i podstrek da uspešno doprinesu svojim društvima.

Podstaći sve oblike obrazovanja

Obrazovanje se ne stiče samo u školama. Obrazovanje treba da predstavlja jedan *širok* koncept: formalno (u školama), životno (porodica, slobodno vreme, vršnjaci) i neformalno (omladinski pokreti). Nacionalna politika za mlade mora da podstakne *sve* oblike obrazovanja. Zaista, ako 21. vek opisujemo kao "vek sive mase", kao vek inteligencije, i ako je normalno da školsko obrazovanje ima tretman najvišeg prioriteta u vladinim programima, ni ostali oblici obrazovanja, pre svega neformalno obrazovanje, ne bi trebalo da budu zapostavljeni. "Lisabonska deklaracija" obavezuje na "podsticanje obrazovanja u svim njegovim aspektima, kako formalnog tako i neformalnog".

Podrška angažovanju odraslih

Naznačili smo da nacionalna politika za mlade treba da bude zasnovana na saglasju, celovita i međusektoralna. To znači da i vladine i nevladine organizacije treba da doprinesu razvoju sledeće generacije. I jedne i druge se umnogome oslanjaju, a tako će biti i ubuduće, na dobrovoljno učešće odraslih.

Stoga svaka buduća nacionalna politika za mlade mora da odgovori kako na potrebe mladih u određenom društvu, tako i na potrebe odraslih volontera.

Nacionalna omladinska politika
[44]Krtiterijumi analize za procenu i evaluaciju na nacionalnom nivou

1. Karakteristike mladih

1.1. Mladi unutar populacije

- Šta su karakteristike populacije mladih? Kako su definisani?
- Da li je populacija mladih homogena?
- Šta su problemi mladih?
- Kako procenjujemo potrebe i želje mladih?

1.2. Mladi u društvu

- Kako je organizovano građansko društvo?
- Postoji li omladisnki sektor u okviru civilnog sektora?
- Kako nacionalna omladinska politika doprinosi obuci vođa omladinskih organizacija i kako podržava volonterski rad i pridruženo učešće?
- Postoje li ikakava vodeća ili institucionalna tela koja dopuštaju organizovanoj i neorganiozovanoj omladini da učestvuje i preuzme odgovorne pozicijeprilikom definisanja, primene i razvoja Nacionalne omladinske politike?
- Koja sredstva javnog izražavanja su na raspolaganju mladima?

2. Definisanje ili preformulacija politike

2.1. Ciljevi

- Na kojim vrednostima je zasnovana Nacionalna omladinska politika?
- Da li su ove vrednosti jasne?
- Šta su osnovni razlozi za definisanje ili ponovno osmišljavanje Nacionalne omladinske politike?
- Jeli ona deo državne ili vladine strategije usmerene ka dugoročnom i održivom razvoju?
- Jeli ova politika rezultat nacionalnog konsenzusasvih političkih partija i predstavnika civilnog društva?

2.2. Pristup za definisanje ili preformulaciju

- Jeli pristup reaktivan ili proaktivan?
- Jeli zasnovan na rekonstrukciji postojeće omladinske politike?
- Sadrži li kreativnost ili reformulaciju?
- Jeli Nacionalna omladinska politika globalna i podrazumeva akciju svih sektora koji utiču na mlade i njihov razvoj kao građana, direktno ili indirektno?
- Kako je usklađeno sa konceptom građanstva?

[44] Svetska organizacija skautskog pokreta, Materijal izrađen na osnovu radnog dokumenta najvećih svetskih organizacija za mlade: Nacionalna politika za mlade i Vodiča WOSM i UNICEF: Mladi ljudi u društvima u tranziciji

- Da li uzima u obzir različitost ekonomskog, društvenog i prirodnog okruženja uz puno poštovanje verskih i etičkih vrednosti, kultura i filozofskih ubeđenja populacije i poštuje ljudska prava i osnovne slobode?
- Je li izrada omladinske politike nacionalna ili decentralizovana?
- Kako je podržana promocija i razvoj neformalnog obrazovanja?
- Kakava je podrška garantovana omladinskim organizacijama, koje nude obrazovanje na vrednostima (na održivi način) i ličnom razvoju koji je posebno usmeren na prihvatanje društvenih odgovornosti od strane pojedinaca?
- Kakvo je mesto formalnog obrazovnog sektora?
- Kakvo je mesto neformalnog obrazovnog sektora?
- Kakvo je mesto drugih javnih ili privatnih sektora?

2.3. Metod

- Kako je korišten proces ocene omladinske politike?
- Jeli omladinski sektor uključen u definisanje ili reformulaciju omladinske politike?
- Da li nacionalna omladinska politika definiše ciljeve koji se u praksi mogu dostići, a takođe i operativnu dodelu resursa i očekivane merljive rezultate?

3. Programi i akcije

3.1. Vrste programa

- Da li su programi osmišljeni na nacionalnom ili lokalnom nivou? ili su smišljeni na koordinisan način?
- Da li se programi sprovode na decantralizovan način?
- Da l su programi deo globalnih akcija?

3.2. Tipovi operatera

- Koja tela sprovode programe? Javna ili privatna?
- Da li ova tela pripadaju formalnom ili nezvaničnom sektoru?

3.3. Budžet

- Kakose budžeti odnose prema omladinskim pitanjima?
- Kako oni uzimaju u obzir povećanje ili smanjenje problemakoji se odnose na mlade?
- Da li budžetni sistem utiče na izbor i podršku omladinskih nevladinih organizacija? Na kojim kriterijumima je podrška zasnovana?

[45]11 pokazatelja nacionalne politike za mlade

Ovaj dokument predstavlja 11 pokazatelja koji trebaju biti posmatrani kao suštinski elementi nacionalne politike za mlade. Njih treba shvatiti kao sredstvo koje može voditi vladine predstavnike na omladinskom polju, kao i lobirajući instrument za širenje omladinskih nevladinih organizacija ka aktivnoj politici za mlade.
Važno je naglasiti da ovi pokaatelji ne predstavljaju detaljno razrađen plan šta politika za mlade treba da bude. Ovo su neki od elemenata koje treba uključiti u nacionalni akcioni plan poloitike za mlade.

Mladi ljudi – resurs, a ne problem!

Ovi pokazatelji podvlače važnost posmatranja mladih ljudi kao resursa, a ne kao problema koji treba da budu rešeni. Problemski orjentisani pristup politici za mlade je po prirodi ograničen na kratkoročnu i "ad hok" - (od slučaja do slučaja op. prev.) perspektivu, jer kao takav je usredsređen na pokušaj "gašenja vatre" i rešavanja problema kadgod i gde god se oni pojave. Suprotno tome, prihvatanje mladih ljudi kao resursa usmereno je na dugoročna rešenja, prepoznavanje potreba i razvijanja politika u cilju da se pomogne mladim ljudima da iskažu svoje pune mogućnosti kao građani drušva i omogući društvu da izvuče korist od njihovog intelektualnog kapitala.

Ovi pokazatelji mogu se takođe koristiti u proceni postojećih politika za mlade.

Pokazatelj 1: Neformalno obrazovanje

Dok je važno posvetiti pažnju uslovima koji se nude mladim ljudima u formalnom školskom sistemu i na univerzitetima kroz politiku formalnog obrazovanja, kamen oslonac za "politike za mlade" je njen fokus na pitanje kako mladi ljudi mogu postati aktivni građani i pozitivno doprinostiti zajednici. Ovo podrazumeva mnogo širu perspektivu i naglašava neformalno obrazovanje – obrazovanje izvan formalnog obrazovnog sistema.

Kako politika vlade može podstaći i promovisati proces aktivnog učenja mladih ljudi izvan formalnog obrazovnog (školskog) sistema? Omladinske inicijative, omladinski klubovi i nevladine omladinske organizacije, koje aktivno uključuju mlade ljude na svim nivoima, i gdje mladi samostalno odlučuju o aktivnostima, igraju centralnu ulogu u razvoju mladih ljudi kao aktivnih članova društva i zajednice.

Vlada treba vidjeti kao važan zadatak da promoviše razvoj aktivnog i jakog nevladinog omladinskog sektora, sastavljenog od demokratskih, otvorenih i uključenih omladinskih organizacija.

[45] Evropski forum mladih, platforma 91 međunarodne nevladine organizacije i nacionalnih omladinskih saveta u Evropi sa sedištem u Briselu. Forum mladih je prepoznat kao partner Veća Evrope i institucija evropske zajednice na polju rada sa mladima, 11 pokazatelja (nacionalne) politike za mlade, . www.youthforum.org

Pokazatelj 2: Politika obuke mladih

Briga za mlade treba da promoviše razvoj dobrih trenera u omladinskom sektoru, koji mogu višestruko uvećati svest o različitim pitanjima i olakšati razvoj nevladinih struktura. Politika obuke je preduslov za bolju strukturu nevladinog sektora.

Pokazatelj 3: Zakonodavstvo za mlade

Postoji potreba za zakonodavstvom za mlade koje odgovara drugim dimenzijama ove mlade. Takvo zakonodavstvo treba da potvrdi uključivanje mladih ljudi i omladinskih nevladinih organizacija u politiku donošenja odluka i stvori zakonodavni okvir za delotvorniju državnu administraciju koja radi na omladinskim pitanjima.

Pokazatelj 4: Budžet za mlade

Na liniji jasnog prepoznavanja društvenog života i nevladinih omladinskih organizacija podvučenih u Pokazatelju 1, treba pripremiti budžet za promociju i podršku razvoja omladinskih inicijativa i omladinskih organizacija. Ako želi da promoviše razvoj samoodrživog omladinskog nevladinog sektora, kancelarija treba dodeliti administrativna namenska sredstva omladinskim organizacijama koja će im omogućiti da imaju sekretarijat ili se na drugi način nose sa poslovima koji nisu vezani neposredno za projekte (statutarne skupštine, komunikacija sa članovima...itd.). Takođe, postoji potreba za utvrđivanje budžeta određenog za aktivnosti čiji je nosioc omladinski nevladin sektor, u smislu da treba izdvojiti projektna namenska sredstva za omladinske aktivnosti.

Pokazatelj 5: Politika informisanja mladih

Strategija informisanja mladih treba osigurati transparentnost akcionog plana koja se odnosi na mlade ljude. Takva strategija takođe treba informisati mlade ljude o različitim mogućnostima koje im se pružaju. Različite inicijative koje mogu biti elementi strategije informisanja mladih mogu biti izdavanje omladinskih magazina i drugih informativnih materijala i osiguravanje otvorene mreže kanala komuniciranja za sve činioce koji se bave pitanjem politike za mlade.

Pokazatelj 6: Politika u više nivoa

Politika za mlade treba da naglasi korake koje treba preduzeti i opredeljenja koja treba sprovoditi ne samo na nacionalnom, već na svim nivoima državne administracije. Briga za mlade ne može postati stvarnost bez usredsređivanja na ono šta treba uraditi na lokalnom nivou i bez aktivnog uključivanja lokalnih institucija vlasti i saradnje sa nacionalnim i regionalnim nivom- Sekretarijatom za omladinu i sport IV APV.

Pokazatelj 7: Istraživanje o mladima

Omladinska politika treba biti zasnovana na istraživanju o mladim ljudima. Ne treba je graditi na pretpostavkama i špekulacijama, nego na činjenicama koje potiču iz

istraživanja o mladim ljudima. To će pomoći da se odredi na šta će biti fokusirana politika. Istraživanje o mladima treba usmeriti na pitanja koja se odnose na buduću i trenutnu situaciju mladih ljudi. Međutim, omladinsko istraživanje takođe treba da proceni koje mere deluju a koje ne, proceni kako omladinske nevladine organizacije mogu odigrati ulogu u promociji učešća mladih, itd.

Pokazatelj 8: Učestvovanje

Jedan od oslonaca politike za mlade treba biti aktivno uključivanje i učešće mladih ljudi u društvu. Takva politika treba odrediti kako mladi ljudi mogu biti uključeni u proces donošenja odluka. Kako će vladine institucije uključiti mlade ljude u donošenje odluka koje imaju posledice po mlade ljude? Nadalje, kako omladinska politika može olakšati proces u kome mladi ljudi aktivnije učestvuju i doprinose društvu?

U Evropi postoji duga tradicija uključivanja nevladinih omladinskih organizacija i omladinskih saveta ("krovne organizacije" nevladinih omladinskih organizacija) u donošenje odluka od strane lokalnih vlasti. Omladinske organizacije već više od 30 godina imaju snažan uticaj na programe i aktivnosti omladinskog sektora u Veću Evrope, kroz princip "zajedničkog upravljanja". Omladinske organizacije na svim nivoima uzele su aktivnu ulogu u konsultacijama koje su proizvele "Beli papir o politici za mlade", koji je usvojen od strane Evropske Zajednice. Aktivno uključivanje omladinskih nevladinih organizacija na pitanjima koja se tiču mladih je praksa u većini Evropskih zemalja.

Omladinske organizacije takođe igraju važnu ulogu u uključivanju mladih ljudi, čineći ih aktivnim građanima njihove zajednice. Podsticanje i olakšavanje aktivnog učešća mladih ljudi u nevladinim omladinskim organizacijama treba da bude središni element politike za mlade.

Pokazatelj 9: Među - sektorska saradnja

Dinamična i potpuna politika za mlade treba biti usmjerena na različite potrebe mladih ljudi u svim sektorima društva. Međusektorski pristup je potreban u pripremi politike za mlade, što znači da ona treba biti zajednička briga i da zavisi od međusobne saradnje sekre3taqrijata sa različitim ovlaštenjima kao što su: omladina, sport, obrazovanje, kultura, zdravlje, privreda, itd.

Jedan mogući način obezbjeđenja međusektorske saradnje ministarstava je uspostavljanje unutar vladinog komiteta koji će raditi na osmišljavanju, sprovođenju i nadgledanju politike za mlade.

Pokazatelj 10: Inovativnost

Omladinska politika treba promovisati inovativnost kroz kreativno razmišljanje kako rešiti izazove i podstaći mlade ljude da budu kreativni i inovativni.

Pokazatelj 11: Omladinsko savetodavno telo

Ako želimo da obezbedimo konsultovanje i saradnju između lokalne samouprave sa jedne strane i mladih ljudi i omladinskih organizacija sa druge, treba uspostaviti jednu strukturu (savetodavni komitet) koja se konsultuje i dat joj je mandat da utiče na parlament i OV na pitanja koja se odnose na mlade ljude. Takva struktura treba postojati na lokalnom nivou.

III. Dokumentacija za osnivanje Kancelarije za mlade R Srbije

MODEL UREDBE O OSNIVANJU KANCELARIJE ZA MLADE VLADE REPUBLIKE SRBIJE

(sa obrazloženjem)

i

MODEL PRAVILNIKA O UNUTRAŠNJOJ ORGANIZACIJI I SISTEMATIZACIJI RADNIH MESTA KANCELARIJE ZA MLADE VLADE REPUBLIKE SRBIJE

Na osnovu člana 31. stav 1. Zakona o Vladi ("Službeni glasnik RS" br. 55/05 i 71/ 05) Vlada donosi

U R E D B U
o osnivanju Kancelarije za mlade Vlade Republike Srbije

Sadržina uredbe

Član 1.

Ovom uredbom obrazuje se Kancelarija za mlade (u daljem tekstu Kancelarija) i propisuje njeno uređenje i delokrug.

Kancelarija za mlade jeste stručna služba Vlade.

Delokrug Kancelarije

Član 2.

Kancelarija obavlja stručne poslove koji se odnose na: pripremu, sprovođenje i praćenje Nacionalne politike i Nacionalne strategije za mlade i akcionih planova i programa u pojedinim oblastima; podsticanje omladinskog organizovanja i udruživanja; pospešivanja učešća mladih u društvenim procesima; ostvarivanje i zaštitu interesa mladih; iniciranje, praćenje i usklađivanje stručnih i administrativnih poslova organa državne uprave u planiranju, podsticanju i sprovođenju društvene brige o mladima, posebno u oblastima zdravlja, preduzetništva i zapošljavanja, obrazovanja, kulture i stvaralaštva, socijalnog položaja i bezbednosti mladih, sprečavanja zloupotreba i ostvarivanja prava mladih; saradnju sa omladinskim organizacijama i udruženjima po pitanju organizovanja međunarodnih omladinskih manifestacija i skupova u Republici; pomoć aktivnostima omladinskih organizacija i udruženja i njihovu promociju; ostvarivanje uslova za učešće omladinskih organizacija i udruženja iz Repubike na skupovima i manifestacijama za mlade u inostranstvu; podsticanje i ostvarivanje međunarodne saradnje koja se odnosi na omladinu; istraživanje i analitičko vrednovanje položaja mladih u Srbiji i druge poslove od značaja za mlade koje joj poveri Vlada.

Kancelarija priprema za Vladu akte kojima se nadzire, usmerava i usklađuje rad ministarstava i posebnih organizacija koji usklađuju domaće propise s međunarodnim ugovorima i drugim međunarodnim aktima koji se odnose na promociju, unapređenje i zaštitu prava omladine.

Direktor Kancelarije

Član 3.

Kancelarijom rukovodi direktor Kancelarije, koga postavlja Vlada na pet godine, na predlog predsednika Vlade.

Direktor Kancelarije je odgovoran Vladi i predsedniku Vlade.

Direktor Kancelarije je državni službenik na položaju.

U slučaju odsustva, direktor Kancelarije zamenjuje pomoćnik direktora koga on odredi.

Shodna primena zakona koja se odnosi na rad Kancelarije

Član 4.

Na rad Kancelarije primenjuju se propisi o organizaciji, načinu rada i finansiranju organa državne uprave, ako posebnim propisom nije drugačije predviđeno.

Rok za postavljanje direktora Kancelarije i donošenje Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji

Član 5.

Vlada postavlja direktora Kancelarije u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ove uredbe.

Direktor Kancelarije donosi Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Kancelariji (u daljem tekstu Pravilnik) u roku od 30 dana od dana kada bude postavljen za direktora.

Završna odredba

Član 6.

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

O B R A Z L O Ž E NJ E

I ZAKONSKI OSNOV ZA DONOŠENJE UREDBE

Zakonski osnov za donošenje ove Uredbe je član 31. stav 1. Zakona o Vladi ("Službeni glasnik RS", br. 55/2005, 71/2005) prema kome Vlada uredbom osniva Kancelarije za stručne ili tehničke poslove za svoje potrebe ili za poslove zajedničke za sve ili više organa državne uprave, i propisuje njihovo uređenje i delokrug.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVE UREDBE

Ozbiljnost svake države u nameri da se suštinski reformiše najpre se može uočiti u njenom odnosu prema jednoj od najranjivijih socijalnih grupa - omladini. Strategija svake države je da omogući mladima ostvarenje njihovih životnih planova i pomoć pri pronalaženju svog mesta u društvu.

Razlog za donošenje ove uredbe su problemi i potrebe sa kojom se suočavaju mladi u Srbiji i želja da se učini progres i napredak u procesu unapređenja položaja i zaštite mladih, a u cilju da se u najskorije vreme donesu neophodni strateški dokumenti, planovi i programi koji bi ukazali na moguće načine pomoći, promocije i unapređivanja njihovog položaja u Srbiji.

S druge strane, značajan razlog za donošenje ove Uredbe proističe i iz obaveze koje je Srbija preuzela prema međunarodnim organizacijama. To se pre svega odnosi na započeti proces stabilizacije i pridruživanja Evropskoj uniji, kao i iz obaveza koje prositiču iz članstva u Savetu Evrope. I Evropska unija i Savet Evrope veliku pažnju poklanjaju upravo problemima mladih.

Tako je ***Direktorijat za mlade Evropske komisije EU***, u više navrata nedvosmisleno signalizirano da se iz odnosa države prema mladima ogleda i spremnost države za preuzimanja obaveza i priključivanje Evropskoj uniji. Osnivanjem posebne Kancelarije za mlade kao tela Vlade Republike Srbije, potvrđuje se i spremnost i težnja Republike Srbije da evropskim integracionim procesima i pridruživanju Uniji.

Takođe, ***Kongres lokalnih i regionalnih Vlasti Saveta Evrope*** usvojio *Izmenjenu i dopunjenu Evropsku povelju o participaciji mladih u lokalnom i regionalnom životu* 2003. godine, čiji je osnovni cilj da omogući mladima da aktivno učestvuju odnosno participiraju u svim segmentima društvenog života regionalne, lokalne ali i državne zajednice. Srbija, kao zemlja članica Saveta Evrope, osnivanjem posebne Kancelarije za mlade, želi da pokaže da je svesna svojih obaveza koje proizilaze i članstva Saveta Evrope, kao i činjenice da je položaj omladine u vrhu njenih prioriteta.

Srbija je jedna od retkih zemalja u Evropi koje nema Ministarstvo za omladinu, pa čak ni jedno posebno telo koje se bavi problemima i potrebama mladih. Jedan kratak, uporedno-pravni pregled jasno ukazuje na ovaj nedostatak. Pregledom su obuhvaćene samo one zemlje koje nemaju posebno ministarstvo za omladinu.

Luksemburg. U Luksemburgu postoji *Nacionalni servis za omladinu*, kao poseban organ uprave u sastavu Ministarstva za porodicu, socijalna pitanja i omladinu. Servis je odgovoran za sprovođenje i realizaciju Nacionalne politike koja se odnosi na omladinu i akcionih planova kojom se ova politika realizuje, kao i za promovisanje

saradnje između udruženja i organizacija mladih i Vlade i drugih državnih organa. Značajnu ulogu imaju i lokalni akcioni planovi lokalnih samouprava koji značajno doprinose realizaciji nacionalne politike i nacionalnog plana.

Malta. Na Malti, u okviru Ministarstva za omladinu i umetnost, postoji posebno *Kancelarija za omladinu*. Službu čine 3 službenika, pri čemu sve oduke koje se odnose na omladinu prolaze kroz proceduru i dobijanje saglasnosti Kancelarije a zatim i Ministarstva. odobrenja od strane Ministarstva. Pored posebne Kancelarije u sastavu Ministarstva, postoji i Nacionalni savet za pitanja omladine, kao savetodavno telo za kreiranje politike koja se odnosi na mlade. Vlada obezbeđuje kancelarije i administrativnu podršku Nacionalnom savetu za pitanja omladine. Vlada takođe pomaže Savetu obezbeđivanjem fondova kojima će Savet samostalno upravljati. Malta planira da oformi i Nacionalnu agenciju za omladinu koja će: promovisati razvoj omladine u okviru društva; obezbediti pravni okvir koji se odnosi na mlade i koordinisati i vršiti nadzor nad politikom ostalih sektora a koja se odnosi na mlade.

Irska. U Irskoj postoji posebno *Odeljenje za pitanja mladih* u okviru Ministarstva obrazovanja i nauke. Ono je nadležno za: neformalne oblike obrazovanja mladih; obezbeđenje finansijske i druge vidove podrške i pomoći mladima; unapređenje i razvoj pravnog okvira u oblasti rada i zapošljavanja mladih i razvija i podržava saradnju na nacionalnom i međunarodnom nivou u vezi sa problemima i pitanjia sa kojom se omladina suočava.

Slovenija. *Kancelarija za omladinu* pri Vladi se sastaje sa predstavnicima Nacionalnog saveta za mlade, u okviru Mešovite komisije za pitanja mladih, čija je svrha razmena informacija o glavnim temama koje se odnose na mlade i koordinacija gledišta o svim otvorenim pitanjima.

Estonija. Estonija, kao članica Evropske unije, probleme mladih je vezala za *Savet za politiku za omladinu*, koje ima karakter savetodavnog tela ministra za obrazovanje i istraživanje. Savet: analizira izvršenje politike o pitanjima mladih iz Estonije, uključujući i nacrte zakona koji regulišu pitanja mladih, i predlaže amandmane na nacrte; obezbeđuje široko savetovanje u procesu donošenja odluka u oblasti politike za pitanja omladine i rada omladine; daje predloge za pripremu strateških dokumenata politike za mlade i pripremu nacionalnih i državnih programa i daje ocenu o njima

Pored navedenih međunarodnih dokumenta i stavova organa i tela SE i EU, podaci i činjenice koji se odnose na položaj omladine u Srbiji, jesu ključni razlog za donošenje ove Uredbe. Na ovom mestu, ukazujemo na najvažnije:

- mladi u Srbiji, (15-27 godina) čine 18,8% stanovništva;
- u periodu od 1990. do 2000. godine došlo je do pada nataliteta za 4 puta, a taj trend opadanja je nastavljen i nakon 2000. godine.
- trećinu mladih od 31 do 35 godina još uvek izdržavaju roditelji;
- stopa nezaposlenosti mladih iznosi 48,8%;
- više od polovine mladih čeka na posao duže od dve godine, dok 70% mladih nikada nije imalo posao;
- preko 60% ovih mladih ljudi nema nikakvo radno iskustvo;
- oko 52% zaposlenih mladih osoba ne radi u svojoj struci;
- oko 40% mladih koji rade, rade na »crno« jer ih njihovi poslodavci nisu prijavili, te se za njih ne plaćaju nikakve doprinose;

- stručna istraživanja pokazuju da nezaposlenost dovodi i do asocijalnih ponašanja mladih i osećaja neprilagođenosti koji za posledicu imaju apatičnost, nepostojanje želje za doprinos društvu, a često dovode i do bežanja od realnosti kroz odavanje drogama i alkoholu i drugim porocima;
- preko 300.000 mahom visoko obrazovanih ljudi je napustilo zemlju u periodu 1990-2000, usled nemogućnosti da pronađu posao u struci, izolacije zemlje i drugih, pre svega socijalno-ekonomskih razloga, bez prevelike ambicije da se vrate u zemlju;
- skorašnja istraživanja pokazuju da bi čak 43% ispitanika ove populacije bilo spremno da ode iz zemlje, ukoliko bi im se za to ukazala prilika, što može da izazove nesagledive štetne posledice po budućnost nacije;
- u Srbiji svega 6% mladih putuje, u proseku van zemlje jednom godišnje;
- prema relevantnim istraživanjima, 60% mladih živi sa roditeljima.

Navedenim razlozima treba dodati i činjenicu da se177 organizacija mladih Srbije na Konferenciji "Ovoj zemlji je potrebna mladost" složilo da je Srbiji neophodno telo koje će brinuti o mladima, te da je čak 640 organizacija u julu mesecu 2006.godine uputilo je pismo Vladi u kome je ukazano na potrebu formiranju posebnog državnog tela koje će brinuti o mladim ljudima.

Osnovni ciljevi koji se žele postići ovom uredbom su:

- da se osnivanjem posebne Vladine Kancelarije, skrene pažnja javnosti na probleme sa kojima se suočavaju mladi;
- da se prava i položaj omladine na opšti način uredi zakonom;
- da se definiše Nacionalana strategija za mlade kao i nacionalni planovi i programi koji treba da obezbede njenu realizaciju;
- da se uspostavi efikasna koordinacija između različitih ministarstava koja se u okviru svojih nadležnosti bave problemima mladih u određenim oblastima;
- da se na druge načine pomogne mladima u rešavanju problema sa kojim se suočavaju

III OBJAŠNJENJE POJEDINAČNIH REŠENJA

Uredba o osnivanju Kancelarije za mlade, sastoji se iz 7 članova. Članom 1. Uredbe, obuhvaćen je njen predmet, a to je obrazovanje Kancelarije za mlade kao stručne Kancelarije Vlade Republike Srbije i utvrđivanje njene nadležnosti i delokruga.

Članom 2. ove Uredbe, taksativno su nabrojane nadležnosti i delokrug Kancelarije za mlade. Prema Uredbi, Kancelarija za mlade treba da obavlja stručne poslove koji se odnose na: pripremu i sprovođenje Nacionalne politike i Nacionalne strategije za mlade, kao i akcionih planova i programa koje se odnose na mlade u pojedinim oblastima; podsticanje omladinskog organizovanja i udruživanja; pospešivanja učešća mladih u društvenim procesima; ostvarivanje i zaštitu interesa mladih; iniciranje, praćenje i usklađivanje stručnih i administrativnih poslova organ državne uprave u planiranju, podsticanju i sprovođenju društvene brige o mladima, posebno u oblastima zdravlja, preduzetništva i zapošljavanja, obrazovanja, kulture i stvaralaštva, socijalnog položaja mladih i sprečavanja zloupotreba i ostvarivanja prava mladih; saradnju sa omladinskim organizacijama i udruženjima po pitanju organizovanja međunarodnih omladinskih

manifestacija i skupova u Republici; pomoć aktivnostima omladinskih organizacija i udruženja i njihovu promociju; ostvarivanje uslova za učešće omladinskih organizacija i udruženje iz Republike na skupovima i manifestacijama za mlade u inostranstvu; podsticanje i ostvarivanje međunarodne saradnje koja se odnosi na omladinu; istraživanje i analitičko vrednovanje položaja mladih u Srbiji i druge poslove od značaja za mlade koje joj poveri Vlada. Takođe, Kancelarija, shodno rešenju iz ovog člana, priprema za Vladu akte kojima se nadzire, usmerava i usklađuje rad ministarstava i posebnih organizacija koji usklađuju domaće propise s međunarodnim ugovorima i drugim međunarodnim aktima koji se odnose na promociju, unapređenje i zaštitu prava omladine.

Članom 3. Uredbe, utvrđen je način postavljanja, dužina trajanja mandata, odgovornost i status direktora Kancelarije za mlade, u skladu sa relevantnim odrebama Zakona o Vladi.

Članom 4. Uredbe, u skladu sa relevantnom odredbom sadržanom u Zakonu o Vladi utvrđeno je da se na rad Kancelarije primenjuju se propisi o organizaciji, načinu rada i finansiranju organa državne uprave, ako posebnim propisom nije drugačije predviđeno.

Članom 5. Uredbe utvrđen je najpre rok u kome Vlada postavlja direktora Kancelarije. To je rok od 15 dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe. Takođe, istim članom utvrđeno je da je direktor Kancelarije dužan da donosi Pravilnik o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u Kancelariji, kao i rok u kome je direktor dužan da donese Pravilnik.

Završnom odredbom (član 6) određuje se početak primene zakona, tj „rok čekanja“ koji iznosi sedam dana, budući da je predviđeno da Uredba stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“

IV PROCENA IZNOSA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE OVE UREDBE

Za sprovođenje predložene Uredbe potrebno je osigurati dodatna sredstva u okviru budžeta Republike Srbije, kako bi se stvorili neophodni uslovi za neometan i slobodan rad Kancelarije, odnosno zaposlenih u njoj.

Na osnovu člana 43. stav 2. Zakona o državnoj upravi ("Službeni glasnik RS" br. 79/05), člana 46. Zakona o državnim Službenicima ("Službeni glasnik RS" br.79/05, 81/05 – ispravka i 83/05 – ispravka), člana 4. stav 2. Uredbe o načelima za unutrašnje uređenje i sistematizaciju radnih mesta u ministarstvima posebnim organizacijama i Kancelarijama Vlade ("Službeni glasnik RS" br. 23/06), člana 4. Uredbe o razvrstavanju radnih mesta i merilima za opis radnih mesta državnih službenika ("Službeni glasnik RS" br. 117/05), člana 3 Uredbe o razvrstavanju radnih mesta nameštenika ("Službeni glasnik RS" br br. 5/06 i 30/06), i člana 6. stav 2. Uredbe o osnivanju Kancelarije za mlade ("Službeni glasnik RS" br. …..), direktor Kancelarije za mlade donosi:

PRAVILNIK O UNUTRAŠNJEM UREĐENJU I SISTEMATIZACIJI RADNIH MESTA KANCELARIJE ZA MLADE

I. OSNOVNA ODREDBA

Član 1.

Ovim pravilnikom određuju se unutrašnje jedinice, njihov delokrug i međusobni odnos; rukovođenje unutrašnjim jedinicama; ovlašćenja i odgovornosti rukovodilaca unutrašnjih jedinica; način saradnje sa drugim organima i organizacijama; broj državnih službenika koji rade na položaju i opis njihovih poslova; broj radnih mesta po svakom zvanju; nazivi radnih mesta; opisi poslova radnih mesta i zvanja; potreban broj državnih službenika i nameštenika za svako radno mesto i uslove za zaposlenje na svakom radnom mestu u Kancelariji za mlade (u daljem tekstu: Kancelarija)

II UNUTRAŠNJE UREĐENJE KANCELARIJE

Sektori
Član 2.

Za obavljanje poslova iz delokruga Kancelarije obrazuju se sledeće unutrašnje jedinice:

1. Sektor za pravne i opšte poslove;
2. Sektor za pripremu, sprovođenje i praćenje Nacionalne politike za mlade.
3. Sektor za međunarodnu saradnju i saradnju političkim strankama i nevladinim organizacijama;

Sektor za pravne i opšte poslove
Član 3.

U ***Sektoru za pravne i opšte poslove*** obavljaju se poslovi koji se odnose na: pripremu akata o unutrašnjem uređenju Kancelarije, kadrovske, finansijske, računovodstvene i informatičke poslove, administrativne i dokumentacione poslove i

druge poslove iz delokruga Sektora, a naročito: pripremu akata o unutrašnjem uređenju Kancelarije, praćenje propisa i akata Vlade i Ministarstava Republike Srbije i usaglašavanja rada Kancelarije sa tim propisima, pripremanje akata koji se odnose na radno-pravni status državnih službenika i nameštenika, vođenje evidencije iz oblasti radnih odnosa kao i drugih evidencija iz delokruga Kancelarije, planiranje i namensko trošenje sredstava potrebnih za rad Kancelarije, finansijski plan, kontrolu finansijskih i računovodstvenih podataka, pripremanje i obrađivanje zahteva za obezbeđenje finansijskih sredstava za rad Kancelarije i sredstava za posebne namene, računovodstvni i knjigovodstveni poslovi, izrada završnog računa i izveštaja o utrošku sredstava, obrađivanje podataka u svrhu obračuna plata i ostalih naknada i primanja državnih službenika i nameštenika, staranje o nabavci opreme, stručne literature i kancelarijskog materijala i drugi poslovi iz delokruga Sektora.

Sektor za pripremu, sprovođenje i praćenje ostvarivanja Nacionalne politike za mlade
Član 4.

U ***Sektoru za pripremu sprovođenje i praćenje Nacionalne politike za mlade*** obavljaju se poslovi koji se odnose na: pripremu, sprovođenje i praćenje ostvarivanja Nacionalne politike za mlade od lokalnog ka nacionalnom nivou; analizu položaja mladih u Srbiji i aktivnog učešća mladih u društvenim procesima; analizu uporedno-pravnih modela politika unapređenja položaja mladih; pripremu, sprovođenje i praćenje ostvarivanja Nacionalne strategije, akcionog plana i programa za mlade kao sastavnih delova Nacionalne politike za mlade i njihovo unapređivanje; saradnju sa organima državne uprave u planiranju i sprovođenju društvene brige o mladima u oblasti formalnog, životnog i neformalnog obrazovanja u cilju pružanja prostora mladima za lični napredak i razvoj ličnosti usmeren ka sopstvenim potrebama, afinitetima, interesovanjima i kvalitetnog osmišljavanja slobodnog vremena mladih; saradnju sa organima državne uprave, teritorijalne autonomije i lokalne samouprave u planiranju i sprovođenju društvene brige o mladima u oblasti preduzetništva i zapošljavanja u cilju lakšeg zapošljavanja mladih po završenom školovanju i uvođenju stimulativnih mera u oblasti zapošljavanja mladih; saradnju sa organima državne uprave, teritorijalne autonomije i lokalne samouprave u planiranju i sprovođenju društvene brige o mladima u oblasti zdravlja u cilju rešavanja zdravstvenih problema mladih a naročito bolesti zavisnosti, reproduktivnog zdravlja, mentalnog zdravlja, poremećaja ishrane i fizičke neaktivnosti; saradnju sa organima državne uprave, teritorijalne autonomije i lokalne samouprave u planiranju i sprovođenju društvene brige o mladima kroz podizanje standarda kulturnih vrednosti i stvaralaštva i obezbeđenje adekvatnih programskih, prostorno-tehničkih, finansijskih, komunikacijskih i drugih uslova u oblasti kulturnih potreba mladih; saradnja sa državnim organima i organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave u oblasti socijalne politike i bezbednosti mladih; saradnja sa državnim organima u podsticanju informisanosti mladih kroz obrazovanje posebnih medija i programa za mlade i saradnja sa državnim organima u oblasti zaštite životne sredine u cilju aktivnog učešću mladih u ekološkoj zaštiti; praćenje sprovođenja zakonskog okvira koji se odnosi na unapređenje položaja mladih i drugi poslovi od značaja za mlade iz delokruga Sektora.

Sektor za međunarodnu saradnju i saradnju sa loklnim samoupravama, nevladinim organizacijama i političkim strankama

Član 5.

U ***Sektoru za međunarodnu saradnju i saradnju sa loklnim samoupravama nevladinim organizacijama i političkim strankama*** obavljaju se poslovi koji se odnose na: pripremu i sprovođenje Nacionalne politike za mlade u oblasti međunarodne saradnje; unapređenje položaja mladih u vezi sa zaključivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju u punopravnom članstvu u Evropskoj Uniji i druge poslove vezane za evropske integracije; unapređenje saradnje sa međunarodnim institucijama i drugim državama po pitanju zaštite i unapređenja položaja mladih; uspostavljanje regionalne saradnje iz oblasti omladinskih prava i uključivanje u regionalne inicijative iz delokruga rada Kancelarije; podsticanje i pomaganje učešća omladine na međunarodnim omladinskim manifestacijama i skupova u Republici i inostranstvu; pristupanje međunarodnim donatorskim fondovima i obezbeđivanje dodatnih vanbudžetskih izvora finansiranja za pitanja koja se odnose na položaj mladih; pripremanje akata kojima se nadzire, usmerava i usklađuje rad ministarstava i posebnih organizacija s međunarodnim ugovorima i drugim međunarodnim aktima koji se odnose na promociju, unapređenje i zaštitu prava omladine; pripremu strateških dokumenata, akcionih planova i razvojih programa koji se odnose na omladinu u skladu sa međunarodnim standardima i Nacionalnom politikom za mlade; podizanje svesti o neophodnosti stalnog unapređivanja i zaštite omladine; podsticanje omladinskog organizovanja i udruživanja; pomoć i saradnju sa i između omladinskih organizacija i udruženja koji okupljaju mlade i kojima rukovode mladi; promociju aktivnosti omladinskih organizacija i udruženja i njihovih programa; pomoć organizacijama i udruženjima koje u okviru svoje ukupne delatnosti imaju programe namenjene mladima a naročito onih koji se odnose na obrazovne, zdravstvene, kulturne, informativne i druge potrebe mladih; promociju volonterskog rada kao oblika društvenog angažmana mladih, umrežavanje organizacija koje se bave volonterskim radom; podsticanje saradnje omladinskih organizacija sa organima i telima lokalne samouprave; saradnju sa političkim strankama u cilju aktivnog učešća mladih u poltičkom životu; pomoć i saradnja u pripremi, sprovođenju i praćenju ostvarivanja lokalnih akcionih planova i razvojnih programa za mlade i drugi poslovi od značaja za mlade iz delokruga sektora.

III RUKOVOĐENJE UNUTRAŠNJIM JEDINICAMA

Član 6.

Radom Kancelarije rukovodi direktor Kancelarije koji za svoj rad odgovara Vladi i predsedniku Vlade.

Direktor Kancelarije ima zamenika koji pomaže direktoru Kancelarije u okviru ovlašćenja koja mu on odredi i zamenjuje ga ako je odsutan ili sprečen.

Sektorom rukovodi pomoćnik direktora.

Za rad sektora i svoj rad pomoćnik direktora odgovara direktoru.

Pomoćnik direktora odgovara za blagovremeno, zakonito i pravilno obavljanje poslova iz delokruga sektora, raspoređuju poslove državnim službenicima i nameštenicima u sektoru, pruža potrebna usmerenja državnim službenicima i nameštenicima i obavlja najsloženije poslove iz delokruga sektora kojim rukovodi.

Državni službenici i nameštenici u Kancelariji, odgovaraju za svoj rad pomoćniku direktora, zameniku direktora, odnosno direktoru Kancelarije.

IV SISTEMAZACIJA RADNIH MESTA

Član 7.

Sistematizacija radnih mesta sadrži:

- državnih službenika na položaju: 4

Radna mesta državnih služenika i radna mesta nameštenika:

- 7 radnih mesta u zvanju samostalnog savetnika (7 državnih službenika)
- 6 radnih mesta u zvanju savetnika (6 državnih službenika)
- 1 radno mesto u zvanju mlađeg savetnika (1 državni službenik)
- 1 radna mesta u zvanju referenta (1 državni službenik)
- 1 radno mesto u zvanju mlađeg referenta (1 državna službenika)
- 2 radna mesta u drugoj vrsti nameštenika (2 nameštenika)
- 1 radno mesto u šestoj vrsti nameštenika (1 nameštenik)

Direktor Kancelarije
Član 8.

1. Direktor Kancelarije **1**

Opis poslova: Rukovodi, organizuje, objedinjava i usmerava rad Kancelarije, raspoređuje poslove rukovodiocima unutrašnjih jedinica, odgovara za blagovremeno, zakonito i pravilno obavljanje poslova iz delokruga Kancelarije.

Uslovi: Visoka stručna sprema, položen državni stručni ispit i najmanje 5 godina radnog iskustva u struci.

SEKTOR ZA PRAVNE I OPŠTE POSLOVE

Član 9.

2. Pomoćnik direktora Kancelarije **1**

Opis poslova: Rukovodi Sektorom i odgovara za blagovremeno, zakonito i pravilno obavljanje poslova iz delokruga Sektora; raspoređuje poslove državnim službenicima i nameštenicima; pruža potrebna usmerenja državnim službenicima i nameštenicima i obavlja najsloženije poslove iz delokruga Sektora; koordinira izradu Predloga akata o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Kancelariji i

drugih normativnih akata koji se odnose na organizaciju i poslovanje Kancelarije u celini; koordinira izradu godišnjeg programa rada Kancelarije i izveštaja o radu Kancelarije koji se dostavlja Vladi; priprema informacije i odgovore na zahtev sudova i republičkog javnog pravobranilaštva u vezi pokrenutih sudskih i upravnih sporova u okviru delokruga rada Kancelarije; prati primenu i sprovođenje Plana kadrova; vrši pripremu i nadzor nad obavljanjem poslova analitike radnih mesta; vrši pravno-tehničku kontrolu nad izradom rešenja iz radnog odnosa i prati sve poslove u vezi sa zasnivanjem i prestankom radnog odnosa; planira i prati sprovođenje zakonitog, namenskog i ekonomičnog trošenja budžetskih sredstava; koordinira izradu Predloga finansijskog plana za izradu Zakona o budžetu i kontroliše izradu tromesečnih i godišnjeg izveštaja o izvršenju budžeta koji se dostavlja Ministarstvu finansija i obavlja druge poslove po nalogu direktora Kancelarije.

Uslovi: Pravni fakultet, položen državni stručni ispit i najmanje 5 godina radnog iskustva u struci.

3. Radno mesto za pravne i kadrovske poslove **1**
- samostalni savetnik–

Koordinira izradu Predloga akata o unutrašnoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta u Kancelariji i drugih normativnih akata koji se odnose na organizaciju i poslovanje Kancelarije u celini, koordinira izradu godišnjeg programa rada Kancelarije i izveštaja o radu Kancelarije koji se dostavlja Vladi; priprema informacije i odgovore na zahtev sudova i republičkog javnog pravobranilaštva u vezi pokrenutih sudskih i upravnih sporova u okviru delkruga rada Kancelarije, prati primenu i sprovođenje Plana kadrova, vrši pripremu i nadzor nad obavljanjem poslova analitike radnih mesta, vrši pravno-tehničku kontrolu nad izradom rešenja iz radnog odnosa i prati sve poslove u vezi sa zasnivanjem i prestankom radnog odnosa; planira i prati sprovođenje zakonitog, namenskog i ekonomičnog trošenja budžetskih sredstava; koordinira izradu Predloga finansijskog plana za izradu Zakona o budžetu i kontroliše izradu tromesečnih i godišnjeg izveštaja o izvršenju budžeta, koji se dostavlja Ministarstvu finansija i obavlja druge poslove po nalogu pomoćnika direktora Kancelarije.

Uslovi: Pravni fakultet, položen pravosudni ispit, najmanje 3 godina radnog iskustva u struci, znanje engleskog jezika, osposobljenost za rad na računaru i poznavanje oblasti državne uprave.

4. Radno mesto za radno-pravne odnose **1**
- savetnik -

Opis poslova: Priprema pojedinačne pravne akte kojima se reguliše radno-pravni status zaposlenih (zasnivanje i prestanak radnog odnosa) i utvrđuje njihova prava i obaveze (pravo na odmor, odsustvo, mirovanje radnog odnosa i dr.); prosleđuje individualne predstavke građana, udruženja građana i organizacija nadležnim organima i obaveštava podnosioca predstavke o preduzetim radnjama, izrađuje nacrte Plana kadrova i Plana obuke zaposlenih; obavlja poslove analitičara radnih mesta; oglašava slobodna radna mesta i učestvuje u selekciji kadrova; vodi matičnju knjigu, formira i ažurira lična

dosijea i vodi evidenciju o kvalifikacionoj struktori zaposlenih; formira i ažurira evidenciju o korišćenju godišnjih odmora, odsustovanju zaposlenih i obavlja druge poslove po nalogu Pomoćnika direktora Kancelarije.

Uslovi: Pravni fakultet, položen državni stručni ispit, najmanje 3 godine radnog iskustva u struci i osposobljenost za rad na računaru.

5. Radno mesto za finansijsko-materijalne poslove 1
- savetnik –

Opis poslova: Priprema Predlog finansijskog plana i tromesečnih i godišnjih finansijskih izveštaja Kancelarije; stara se o nameskom korišćenju budžetskih i donatorskih sredstava; priprema predloge za korišćenje stredstava tekuće budžetske rezereve; realizuje isplatu zarada i drugih primanja zaposlenih u saradnji sa Ministarstvom finansija-Uprava za Trezor; priprema i podnosi obrasce Poreskoj upravi; priprema i obrađuje zahteve za prenos sredstava na osnovu priložene finansijske dokumentacije (na ime ugovora Kancelarije na ime akontacije za služena putovanja u zemlji i inostranstvu i dr.); vodi pomoćne knjige i evidencije i usklađuje pomoćne evidencije sa podacima iz glavne knjige Uprave za Trezor;

Uslovi: Visoka ili viša sprema ekonomskog smera, položen državni stručni ispit, najmanje 3 godine radnog iskustva u struci i osposobljenost za rad na računaru;

6. Radno mesto za analitičko komunikacione poslove 1
- mlađi savetnik -

Opis poslova: Prikuplja građu za pripremu informativnih publikacija, priručnika i biltena u cilju promovisanja zaštite i unapređenja položaja omladine; kooridnira tehničku pripremu i štampanje informativnih publikacija, priručnika i biltena u vezi sa delokrugom rada Kancelarije; priprema obaveštavanje iz delokruga Kancelarije koja imaju za cilj objektivno informisanje medija, drugih ciljnih grupa i javnosti o položaju mladih u zemlji; postupa po zahtevima za pristup informacijama od javnog značaja u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupi informacijama od javnog značaja; učestvuje pripremi promotivnih aktivnosti Kancelarije; planira i organizuje javna istupanja predstavnika Kancelarije (intervjui, brifinzi, konferencije za štampu i kontakte sa novinarima domaćih i stranih medija i dr) i obavlja druge poslove po nalogu pomoćnika Kancelarije.

Uslovi: Viša ili visoka stručna sprema u oblasti društvenih nauka, položen državni stručni ispit, najmanje 1 godina radnog iskustva, poznavanje engleskog jezika, osposobljenost za rad na računaru.

7. Radno mesto za računovodstvene i knjigovodstvene poslove 1
- referent-

Opis poslova: Obavlja poslove koji se odnose na učešće u planiranju sredstava, troškova i namena, izradi predloga sredstava i finansijskog plana; izradu periodičnih i

završnih računa; izradi izveštaja o utrošku sredstava; obrađivanje podataka u svrhu obračuna plata i ostalih naknada i primanja zaposlenih; vodi blagajnu; obavlja računovodstvene, knjigovodstvne poslove, i vodi evidenciju opreme i inventara koju koristi Kancelarija i obavlja druge poslove po nalogu pomoćnika Direktora.

Uslovi: Srednja školska sprema ekonomskog smera, položen državni stručni ispit najmanje 2 godine radnog iskustva u struci i osposobljenost za rad na računaru.

8. Radno mesto za dokumentacione i administrativno-tehničke poslove - mlađi referent – 1

Opis posla: Obavlja dokumentacione, administrativno-tehničke i kancelarijske poslove – prijem i evidentiranje predmeta upućenih direktoru Kancelarije, zameniku direktora Kancelarije i pomoćnicima direktora Kancelarije; telefonski razgovori; e-mail korespodencija; prijem i slanje faksova; daktilografski poslovi; organizuje prijem stranaka i organizuje sastanke po nalogu rukovodioca; vodi evidenciju za unutrašnje potrebe organa (tel. Imenici, evidentacija sastanaka i sl.); po potrebi obavlja sekretarske poslove i priprema materijale za sednice i sastanke direktora, zamenika direktora i pomoćnika direktora Kancelarije; vodi zapisnike i beleške sa sastanka direktora, zamenika direktora i pomoćnika direktora Kancelarije; organizuje službena putovanja rukovodilaca u zemlji i inostranstvu; vodi evidenciju o prijemu i ekspedovanju pošte; razvrstava predmete po unutrašnjim organizacionim jedinicama i vrši interenu dostavu pošte; kopira, umnožava i koriči materijal za potrebe zaposlenih; trebuje kancelarijski i drugi potrošni materijal; izdaje opremu na revers i vodi evidenciju o zaduženjima; rukuje arhivom, pečatima i štambiljima i obavlja druge poslove po nalogu pomoćnika direktora.

Uslovi: Srednja školska sprema, položen državni stručni ispit, najmanje 6 meseci radnog iskustva, poznavanje engleskog jezika, osposobljenost za rad na računaru.

9. Radno mesto analitičara informacionih sistema 2
- Druga vrsta radnih mesta nameštenika -

Opis poslova: Predlaže softverska rešenja kojima se unapređuje rad i komunikacija Kancelarije; sarađuje sa drugim državnim organima radi realizacije softverskih aplikacija za zajedničku primenu i inicira njihov razvoj; kreira internet prezentaciju Kancelarije; priprema materijal za internet prezentaciju Kancelarije; instalira i održava računarsku mrežu, računare, štampače i drugu kompjutersku i komunikacionu opremu, umrežava računare i lokalni domen i mrežu; obezbeđuje sigurnost informacionog sistema; formira i ažurira evidencije i informatičkoj opremi; inicira nabavku informatičke opreme i sarađuje sa Upravom za zajedničke poslove republčkih organa radi nabavke; obavlja i druge poslove po nalogu pomoćnika direkora.

Uslovi: Fakultet tehničkog smera, položen državni stručni ispit, najmanje 3 godine radnog iskustva u struci, osposobljenost za izradu i praćenje računarskih programa, poznavanje engleskog jezika.

10. Kafe kuvarica i higijeničarka **1**
- Šesta vrsta radnih mesta nameštenika-

Opis poslova: Priprema, čišćenje i spremanje kancelariskog prostora; održavanje kuhinskog prostora i higijene i spremanje i posluživanje kafa i drugih napitaka.

Uslovi: Završena osnovna škola.

SEKTOR ZA PRIPREMU, SPROVOĐENJE I PRAĆENJE OSTVARIVANJA NACIONALNE POLITIKE ZA MLADE

Član 10.

11. Pomoćnik direktora Kancelarije **1**

Opis poslova: Rukovodi Sektorom, planira, usmerava i nadzire rad Sektora i obavlja najsloženije poslove iz delokruga Sektora; priprema kriterijume za izradu Nacionalne politike za mlade uključujući Nacionalnu strategiju, akcione planove i programe u pojedinim oblastima kao sastavnih delova Nacionalne politike; koordinira rad na izradi Nacionalne politike za mlade i drugih dokumentata; planira i prati sprovođenje Nacionalne politike za mlade i drugih dokumenta; priprema godišnji analitički izveštaj o položaju mladih u Srbiji; podnosi periodične i godišnji izveštaj o stepenu realizacije Nacionalne politike za mlade i drugih dokumenta; predlaže izmene Nacionalne politike i drugih dokumenata koji se odnose na mlade u pojedinim oblastima; kooridnira saradnju sa drugim organima državne uprave posebno u oblastima obrazovanja, zdravlja, preduzetništva i zapošljavanja, socijalne politike, kulture i omladinskog stvaralaštva, zaštite životne sredine i održivog razvoja i sprečavanja zloupotreba i ostvarivanja prava mladih; planira i izrađuje izveštaj o izmenama pravnih akata neophodnih za ostvarivanje Nacionalne politike za mlade; prati sprovođenje zakonskog okvira koji se odnosi na unapređenje položaja mladih i obavlja druge poslove po nalogu direktora Kancelarije.

Uslovi: Fakultet društvenih nauka, položen državni stručni ispit, najmanje 5 godina radnog iskustva u struci i znanje engleskog jezika.

12. Radno mesto za pripremu i praćenje ostvarivanja Nacionalne politike za mlade u oblasti obrazovanja, kulture, stvaralaštva i nauke **1**
- samostalni savetnik -

Opis poslova: Obavlja poslove koji se odnosi na: pripremu i praćenje ostvarivanja Nacionalne politike za mlade, Nacionalne strategije i akcionog plana za mlade u oblasti obrazovanja, kulture, stvaralaštva i nauke; saradnju sa organima državne uprave u planiranju i sprovođenju društvene brige o mladima u oblasti formalnog, životnog i neformalnog obrazovanja u cilju pružanja prostora mladima za lični napredak i razvoj ličnosti usmeren ka sopstvenim potrebama, afinitetima i interesovanjima; kvalitetno osmišljavanja slobodnog vremena mladih; reformu formalnog obrazovanja i

podršku učešća mladih u kreiranju obrazovnih programa i obuke; podršku organizovanja obrazovnih aktivnosti van okvira ustanovljenog sistema formalnog obrazovanja; promovisanju vrednosti životnog obrazovanja i sistema društvenih (etičkih) vrednosti; saradnju sa ustanovama formalnog obrazovanja; saradnju sa organima državne uprave i ustanovama nauke i kulture u planiranju i sprovođenju društvene brige o mladima kroz podizanje standarda kulturnih vrednosti i podsticanje omladinskog stvaralaštva i nauke; obezbeđenje adekvatnih programskih, prostorno-tehničkih i drugih uslova u oblasti naučnih i kulturnih potreba mladih; obezbeđenje informisanost mladih kroz obrazovanje posebnih omladinskih medija i/ili programa za mlade u sredstvima javnog informisanja i obavlja druge poslove po nalogu pomoćnika direktora Kancelarije.

Uslovi: Viša ili visoka stručna sprema u oblasti društvenih nauka, položen državni stručni ispit, najmanje 3 godine radnog iskustva u struci, znanje engleskog jezika i osposobljenost za rad na računaru.

13. Radno mesto za pripremu i praćenje ostvarivanja Nacionalne politike za mlade u oblasti zdravlja i zaštite životne sredine 1
- samostalni savetnik -

Obavlja poslove koji se odnosi na: pripremu i praćenje ostvarivanja Nacionalne politike za mlade, Nacionalne strategije i akcionog plana za mlade u oblasti zdravlja i zaštite životne sredine; saradnju sa organima državne uprave u planiranju i sprovođenju društvene brige o mladima u oblasti zdravlja; rešavanje zdravstvenih problema i potreba mladih a naročito u oblasti bolesti zavisnosti, reproduktivnog zdravlja, mentalnog zdravlja, poremećaja ishrane i fizičke neaktivnosti mladih; saradnju sa zdravstvenim ustanovama radi preduzimanja i unapređenja mera zdravstvene zaštite mladih; sprečavanje i zabranu diskriminacije mladih čije je zdravlje ugroženo (mladih sa posebnim potrebama, HIV pozitivnih i dr); saradnju sa državnim organima i drugim organizacijama u oblasti ekološke politike radi aktivnog učešća mladih u zaštiti životne sredine i obavlja druge poslove po nalogu pomoćnika direktora Kancelarije.

Uslovi: Viša ili visoka stručna sprema u oblasti društvenih nauka, položen državni stručni ispit, najmanje 3 godine radnog iskustva u struci, znanje engleskog jezika i osposobljenost za rad na računaru.

14. Radno mesto za pripremu i praćenje ostvarivanja Nacionalne politike za mlade u oblasti preduzetništa i zapošljavanja 1
- samostalni savetnik -

Opis poslova: Obavlja poslove koji se odnosi na: pripremu i praćenje ostvarivanja Nacionalne politike za mlade, Nacionalne strategije i akcionog plana za mlade u oblasti preduzetništva i zapošljavanja; saradnju sa organima državne uprave u planiranju i sprovođenju društvene brige o mladima u oblasti preduzetništva i zapošljavanja mladih po završenom školovanju; promovisanje volonterskog rada kao oblika društvenog angažmana mladih i potrebi njegovog zakonskog regulisanja; uvođenje stimulativnih mera u oblasti zapošljavanja mladih; saradnju sa tržištem rada, privrednim i

ekonomsko-bankarskim sektorom radi preduzimanja mera zapošljavanja mladih; podsticanju razvoja preduzetničkog duha i samozapošljavanja mladih i obavlja druge poslove po nalogu pomoćnika direktora Kancelarije.

Uslovi: Viša ili visoka stručna sprema u oblasti društvenih nauka, položen državni stručni ispit, najmanje 3 godine radnog iskustva u struci, znanje engleskog jezika i osposobljenost za rad na računaru.

15. Radno mesto za pripremu i praćenje ostvarivanja Nacionalne politike za mlade u oblasti socijalne politike i bezbednosti 1
- samostalni savetnik -

Opis poslova: Obavlja poslove koji se odnosi na: pripremu i praćenje ostvarivanja Nacionalne politike za mlade, Nacionalne strategije i akcionog plana za mlade u oblasti socijalne politike i bezbednosti mladih; rad i podrška marginalizovanim grupama mladih posebno romske omladine; podrška socijalno ugroženim kategorijama mladih posebno mladih sa posebnim potrebama i mladih bez roditeljskog staranja; podsticanje osnaživanja uloge porodice u životu mladih; izrada strategije za borbu protiv trgovine decom i sprečavanje nasilja u porodici, unapređenje bezbednosti mladih u različitim oblastima društvenog života i obavlja druge poslove po nalogu pomoćnika direktora Kancelarije.

Uslovi: Viša ili visoka stručna sprema u oblasti društvenih nauka, položen državni stručni ispit, najmanje 3 godine radnog iskustva u struci, znanje engleskog jezika i osposobljenost za rad na računaru.

16. Radno mesto za istraživačko-analitičke poslove 1
- samostalni savetnik -

Opis poslova: Obavlja poslove koji se odnose na: iniciranje, podsticanje, organizovanje i sprovođenje istraživanja o položaju mladih u različitim oblastima u koordinaciji i saradnji sa ovim i drugim sektorima Službe; analizira podatake dobijene istraživanjima; utvrđuje postojeće stanje i položaj mladih na osnovu rezultata dobijenih izraživanjima; upućuje dobijene podatke drugim državnim organima, organima autonomne pokrajine lokalne samouprave i omladinskim organizacijama i obavlja druge poslove po nalogu pomoćnika direktora Kancelarije.

Uslovi: Fakultet društvenih nauka, diplomirani sociolog, položen državni stručni ispit, najmanje 5 godine radnog iskustva u struci, znanje engleskog jezika i osposobljenost za rad na računaru.

SEKTOR ZA MEĐUNARODNU SARADNJU I SARADNJU SA POLITIČKIM STRANKAMA I NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

Član 11.

17. Pomoćnik direktora Kancelarije **1**

Opis poslova: Rukovodi Sektorom, planira rad i raspoređuje poslove pojedinim državnim službenicima u Sektoru, pruža stručna uputstva i neposredno obavlja najsloženije poslove iz delokruga Sektora; priprema i sprovodi Nacionalnu politiku za mlade i druge dokumente u oblasti saradnje sa Evropskom Unijom i Savetom Evrope; priprema načelne stavove o oblicima saradnje sa lokalnom samoupravom, omladinskim organizacijama, udruženjima i političkim strankama; sarađuje u izradi i praćenju Nacionalne politike za mlade u oblastima koji se odnose na saradnju sa lokalnom samoupravom, nevladinim organizacijama i političkim strankama; koordinira saradnju sa lokalnom samoupravom po pitanju mladih; kooridnira saradnju sa omladinskim organizacijama i udruženjima koja u okviru svoje ukupne delatnosti imaju programe namenjene mladima, naročito onih koji se odnose na obrazovne, zdravstvene, kulture i druge potrebe mladih; kooridnira saradnju sa političkim strankama koje se odnose na uključivanje mladih u društvene procese; promoviše volonterski rad kao oblik društvenog angažmana mladih; podnosi godišnji izveštaj o saradnji sa Evropskom unijom i drugim međunarodnim organima lokalnom samoupravom, omladinskim organizacijama, udruženjima i političkim stranakama i obavlja druge poslove po nalogu direktora Kancelarije.

Uslovi: Fakultet društvenih nauka, položen državni stručni ispit, najmanje 5 godina radnog iskustva u struci i znanje engleskog jezika.

18. Radno mesto za evropske integracije i regionalnu saradnju **1**
- samostalni savetnik-

Opis poslova: obavlja poslove koji se odnose na: saradnju sa predstavnicima Evropske Unije i Saveta Evrope i posebnih organa, institucija, odbora ili tela pri Evropskoj Uniji i Savetu Evrope iz ove oblasti; praćenje propisa, prepruka i standarada Evropske Unije i Saveta Evrope iz ove oblasti; staranje o obavezama Republike Srbije koje se odnose na prava mladih koje proističu iz članstva u Savetu Evrope; analizu stanja i potreba radi ispunjenja obaveza koje proističu iz pregovora o stabilizaciju, pridruživanju i punopravnom članstvu EU u oblasti prava mladih; sarađuje sa Kancelarijom za pridruživanje EU; obezbeđuje dodatne vanbudžetske izvora finansiranja za pitanja iz oblasti prava mladih kroz fondove Evropske unije za mlade i druge međunarodne fondove; priprema i sprovodi Nacionalnu politiku za mlade i druge dokumente u oblasti regionalne saradnje; uspostavlja regionalnu saradnju u oblasti omladinskih prava sa državnim organima i organizacijama u regionu Jugoistočne Evrope u oblasti prava mladih; podstiče uključivanje omladine u regionalne inicijative iz delokruga rada Kancelarije; podstiče i pomaže učešće omladine na međunarodnim omladinskim

manifestacijama i skupovima u Republici i regionu i obavlja druge poslove iz delokruga Sektora koje odredi pomoćnik direktora.

Uslovi: Viša ili visoka stručna sprema u oblasti društvenih nauka, položen pravosudni ispit, najmanje 3 godina radnog iskustva u struci, znanje engleskog jezika i osposobljenost za rad na računaru.

19. Radno mesto za saradnju sa nevladinim organizacijama i političkim strankama **2**
- savetnik -

Opis poslova: Obavlja poslove koji se odnosi na: ostvarivanje neposrednih kontakata i saradnje sa omladinskim organizacijama i udruženjima koja u okviru svoje ukupne delatnosti imaju programe namenjene mladima; predlaganje modalitete pružanja pomoći omladinskim organizacijama i udruženjima u realizaciji njihovih programa i ciljeva; ostvarivanje neposredne saradnje sa političkim strankama koje se odnose na uključivanje mladih u društvne procese; priprema godišnji analitički izveštaj o položaju mladih u Srbiji; priprema godišnji izveštaj o saradnji sa omladinskim organizacijama, udruženjima i političkim strankama; učestvuje u izradi i praćenju sprovođenja Nacionalne politike za mlade u delovima koji se odnose na saradnju sa omladinskim organizacijama, drugim udruženjim i političkim strankama i obavlja druge poslove po nalogu pomoćnika direktora Kancelarije.

Uslovi: Viša ili visoka stručna sprema u oblasti društvenih nauka, položen državni stručni ispit, najmanje 3 godine radnog iskustva u struci, znanje engleskog jezika i osposobljenost za rad na računaru.

20. Radno mesto za saradnju sa jedinicama lokalne samouprave **1**
- savetnik -

Obavlja poslove koji se odnosi na: ostvarivanje i iniciranje neposrednih kontakata i saradnje između omladinskih organizacija i udruženja koja u okviru svoje ukupne delatnosti imaju programe namenjene mladima i jedinica lokalne samouprave; utvrđuje smernice o načinima i oblicima saradnje omladinskih organizacija i jedinica lokalne samouprave u saradnji sa ministarstvom nadležnim za poslove uprave i lokalne samouprave; uspostavlja stalni dijalog između omladinskih organizacija i drugih udruženja i lokalne samouprave o njihovoj održivosti; priprema godišnji izveštaj o saradnji između omladinskih organizacija i jedinica lokalne samouprave; učestvuje u izradi i praćenju sprovođenja Nacionalne politike za mlade u delovima koji se odnose na saradnju omladinskih organizacija i lokalne samouprave i obavlja druge poslove po nalogu pomoćnika direktora Kancelarije.

Uslovi: Viša ili visoka stručna sprema u oblasti društvenih nauka, položen državni stručni ispit, najmanje 3 godine radnog iskustva u struci, znanje engleskog jezika, osposobljenost za rad na računaru

21. Radno mesto za pitanja finansiranja i imovine omladinskih organizacija **1**

- savetnik -

Obavlja poslove koji se odnosi na: osnivanje fondova i legata namenjenih finansiranju omladinskih organizacija; planira i obezbeđuje neophodna tehničko-tehnološka i materijalna sredstava za rad omladinskih organizacija; na druge načine podstiče i pomaže unapređenje finansiranja i imovine omladinskih organizacija i obavlja druge poslove po nalogu pomoćnika direktora Kancelarije.

Uslovi: Pravni fakultet, položen državni stručni ispit, najmanje 3 godine radnog iskustva u struci, znanje engleskog jezika, osposobljenost za rad na računaru

Član 12.

Po stupanju na snagu ovog Pravilnika, direktor će u roku od 30 dana, na radna mesta utvrđena Pravilnikom rasporediti državne službenike i zaključiti ugovore o radu sa nameštenicima.

Član 13.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana dobijanja saglasnosti Vlade.

IV. Koalicija mladih Srbije

Koalicija mladih Srbije je neformalna mreža koja okuplja 5 nacionalnih omladinskih organizacija i organizacija koje se bave mladima:

- Građanske inicijative
- Mladi istraživači Srbije
- Omladina JAZAS-a
- Omladinski informativni centar
- Savez izviđača Srbije

Koalicija mladih Srbije nastala je 2003. kao Inicijativa mladih Srbije u kojoj su delovale i Omladinski Savet Vojvodine i Studentska unija Srbija u ostvarenju dva cilja: podizanje svesti javnosti na lokalnom i nacionalnom nivou o poziciji mladih u zemlji i uspostavljanju tela brige o mladima.

Aktivnosti KMS: Lokalne kampanje zagovaranja za formiranje lokalne strategije za mlade, opstinskog tela za mlade i finansijske podrške za omladinske projekte na godišnjem nivou, predvidjaju niz sastanak sa svim relevantnim faktorima, okrugle stolove, tribine, TV i radio emisije, projekcije filmova, performanse, publikovanje promotivnog materijala...

Cilj omladinskih organizacija KMS je rešavanje problema omladine i stvaranje dugoročne politike za mlade koja će odgovoriti potrebama i interesima mladih u Srbiji. Rešavanje problema i odgovaranje na potrebe mladih je moguće jedino kroz dijalog i zajedničku akciju kako nacionalnih omladinskih organizacija u Srbiji, tako i lokalnih omladinskih inicijativa, omladinskih organizacija na lokalnom nivou i organizacija koje se bave mladima.

Koalicija mladih Srbije započela je dugoročnu kampanju zagovaranja odozdo na dole (bottom-up) koja će se baviti omladinskim pitanjima i koja će uključiti sve relevantne faktore koji mogu uticati na poboljšanje položaja mladih, sa ciljem da se:

podigne svest javnosti o položaju mladih ljudi
inicira formiranje tela za mlade podržanog finansijski i materijalno od strane opštinske vlasti
kreira lokalna strategija za mlade koja će biti rezultat saradnje omladinskih organizacija, lokalnih vlasti i građanskog društva.

Kampanja na nacionalnom nivou ima za cilj formiranje funkcionalnog tela za mlade pri Vladi RS koje će zajedno sa lokalnim omladinskim inicijativama krenuti u osmišljavanje nacionalne strategije za mlade, koja bi bila dokument koji određuje odnose državne uprave prema mladima, strategiju države prema mladima i dugoročnije ciljeve omladinske politike u Srbiji.

Aktivnosti Koalicije mladih Srbije

Koalicija mladih Srbije zagovarajući brigu o maldima u Srbiji realizovala je:

- projekti pozivanja mladih da izađu na glasanje, odnosno republičke izbore: "Pazi da ne propadneš, glasaj za sebe!" 2003. , "Izlazimo u nedelju" -2004 i kampanja povodom predsedničkih izbora: "Buduci predsednice sta cete uraditi za mlade?"
- pomoć i iniciranje uspostavljanja lokalnih koalicija mladih: Pančevo, Subotica, Kikinda, Bečej, Valjevo, Požarevac, Zaječar, Bor, Prijepolje, Šabac, Kragujevac, Kraljevo, Vranje, Mali Iđoš, Majdanpek
    - jačanje omladinskih organizacija kroz trening »Omladinska politika i proces javnog zagovaranja« u 13 gradova
    - Osmisljavanje i implementacija lokalne kampanja zagovaranja . Dostavljanje zahteva opstini da odobri deo budzeta za pisanje lokalne strategije za mlade tokom 2006 godine.
    - Razvijene kampanje podizanja svesti o položaju mladih kroz press konferencije, edukacija o javnom zastupanju na lokalnom nivou, tribine Država izlaza
    - istraživanje o položaju mladih u zemlji
- Omladinski dogadjaji:
    - učešće u socijalnom programu EXIT 05 i 06
    - nosilac Belgrade Vybe Festival
    - koorganizatori Beogradskog festivala sporta

- Konferencija mladih Srbije: „Ovoj zemlji je potrebna mladost"

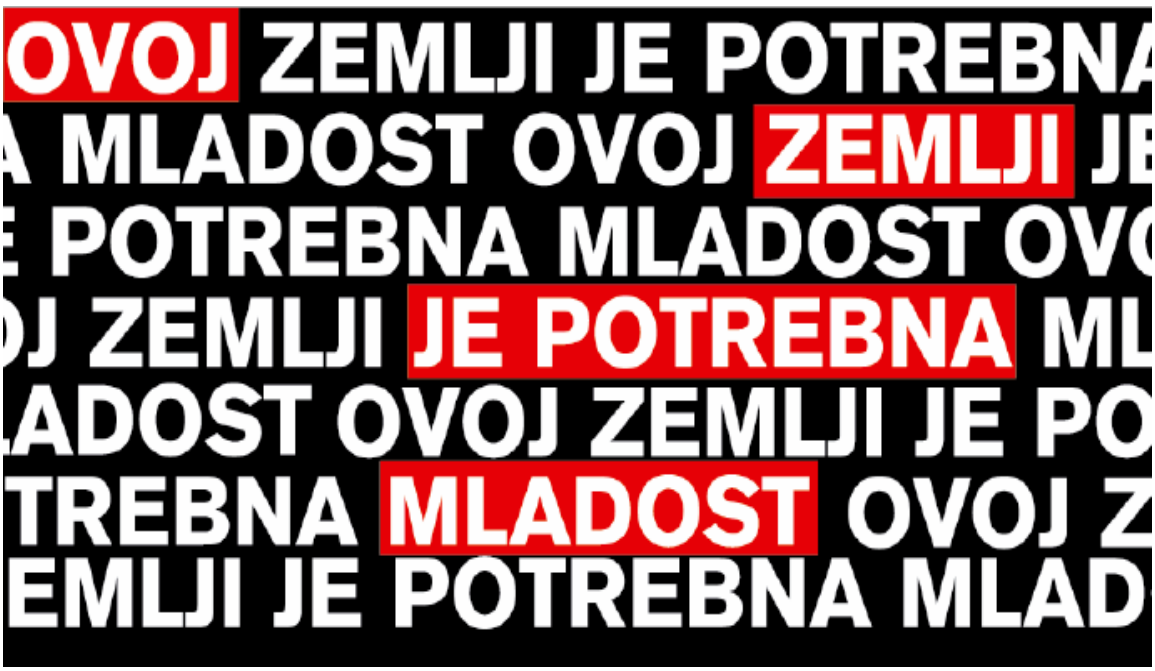

Konferencija je održana u Beogradu, decembara 2006 i okupila je 177 organizacija mladih iz Srbije. Na konferenciji su se prisutne organizacije složile oko toga da je neophodno hitno formiranje državnog tela i brige o mladima i izdalo zajednički proglas. (U prilogu.)

- Akcija blokade Vlade i plitičkih partija, kao još jedan apel mladih na ne brigu nosioca vlasti u Srbiji o mladima. Akcija je nazvana : „Uzeli ste nam mladost, mi ćemo vama jedan dan", tokom koje je telefonskim putem postavljano pitanje: Da li je to ministarstvo za mlade Republike Srbije, gde se nalazi, kada će biti osnovano..., a putem faksa i elektronske pošte upućivani su proglasi sa Konferencije.

Rezultati akcije blokade:

„Uzmimo im jedan dan oni su nama mladost"

Broj organizacija koje su učestvovale u akciji: 177
Broj gradova iz kojih se sprovodila akcija u Srbiji: 41
Broj telefona sa kojih je zvato: 312
Broj aktivista: preko 1.240
Broj poziva: preko 16.000
Broj faksova: preko 4.000
Broj e-mailova: nemoguće dati informaciju.

- čak 640 organizacija u julu mesecu 2006.godine uputilo je pismo Vladi u kome je ukazano na potrebu formiranju posebnog državnog tela za mlade. Na ovaj način, uspostavljanjem minimalne institucionalne osnove zadužene za brigu o mladima i sprovođenje omladinske politike, država Srbija bi po prvi put nakon 2000. godine pokazala spremnost da pokrene neophodne mere za kontinuiranu državnu brigu prema mladima i prepozna mlade kao grupu od posebnog društvenog interesa.

- Na parlamentarne izbore održane, 21. januara 2007. godine, Koalicija mladih Srbije, pozvala je građane da glasaju, a političare da javno, jasno i nedvosmisleno mladima Srbije i ostalim građanima daju obećanje šta planiraju da učine nakon izbora ako budu bili u prilici da formiraju ili učestvuju u radu buduće Vlade.
  Od predizborih obećanja koje su političari uputili po pitanju rešavanja problema mladih sačinjen je dokumentarni film, koji je promovisan u utorak, 03. aprila 2007. godine u Medija Centru (Beograd, Sava Centar) u 13:00h

  Način na koji se ponašaju svi koji su došli na vlast u poslednjih dvadeset godina u Srbiji, skoro da je identičan. Mladi ljudi ne mogu da se slože sa tim, kao ni da pitanje mladih nije aktuelno i važno nacionalno pitanje, važnije od mnogih drugih koji nam se poturaju kao dominantna. Rešenje postoji i mora se naći u političkom dogovoru i demarginalizaciji mladih. Na taj način KMS želi da pokaže istinsku brigu za mlade Srbije i neodustajanje od zahteva za formiranjem nacionalnog tela brige o mladima, odnosno Kancelarije za mlade Republike Srbije. Uostalom to su mladim ljudima obećali političari i u poslednjoj predizbornoj trci.

  Verzija filma dostupna je novinarima i medijskim kućama za emitovanje.

Mi
predstavnici 177 omladinskih organizacija iz Republike Srbije
koje je na Konferenciji „Srbiji je potrebna mladost“
sabrala
Koalicija mladih Srbije
u dane
9. i 10. decembra 2005. godine
izdajemo
na znanje državi Srbiji i sveukupnoj javnosti ovaj

PROGLAS

U zemlji gde omladina, čije su potrebe i problemi zanemareni, tvori petinu stanovništva, gde je polovina svih nezaposlenih iz populacije mladih, gde je većina mladih nezadovoljna sistemom obrazovanja, gde ne postoji nacionalna strategija za mlade i gde njihova prava nisu uređena posebnim zakonom

a svesni da zajedničkom akcijom i davanjem jasnih predloga moramo sami da se izborimo za valjan društveni položaj

obraćamo se srpskoj državi i svakoj srpskoj vladi sa zahtevom

jer molbi i apela bilo je dovoljno

da se počne baviti mladima i da, u tom smislu, kao prvi korak,
preduzme stvaranje nadležnog državnog okvira na državnom nivou koji bi se, u saradnji sa omladinskim organizacijama, bavio mladima, njihovim obrazovanjem, zapošljavanjem, zdravljem, kulturom, slobodnim vremenom, aktivnim uključivanjem u društvo, volonterizmom, izgradnjom građanskoga društva, omladinskom pokretljivošću, informisanjem, socijalnom politikom i zdravom životnom sredinom.

U tom državnom okviru mi, svakako, vidimo

najmanje Upravu za mlade u okviru Ministarstva nauke i životne sredine, čiji bi direktor bio ujedno pomoćnik ministra nadležan za mlade

i zajednički vladin i omladinski forum, na kome bi se razmatrala pitanja od interesa za život mladih i usvajali obavezujući zaključci

kao i lokalne, regionalne i pokrajinske vlasti

a koji bi svi zajedno podržali i ohrabrili omladinu da ostane u svojoj zemlji i uključi svoje talente u naučni, kulturni, ekonomski, politički i sportski život.

Literatura i izvori

- Zavod za statistiku Republike Srbije www.statserb.sr.gov.yu
- Srđan Barišić, "Istraživanje o mladima", CePIT - Centar za proučavanje informacionih tehnologija deo je Beogradske otvorene škole (BOŠ), www.bos.org.yu/cepit/politika-kultura/kurs/predavaci/.htm#srdjan
- Strategija za smanjenje siromaštva, Vlade R.Srbije
- Slobodan Mrđa, Milan Nikolić, Mladi izgubljeni u tranziciji, Centar za proučavanje alternativa, Beograd, 2004. godine
- www.europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/erasmus/guide/bologna.pdf
- Zaključci drugog sastanka nacionalnih službi za zapošljavanje zemalja bivše Jugoslavije i Albanije, sa temom "Podsticanje zapošljavanja mladih", jun 2006. godine
- IZVEŠTAJ - Ispitivanje položaja i potreba mladih u lokalnim zajednicama, Građanske inicijative, Beograd, 2005. godine
- Centar za razvoj građanskog društva Milenijum– Niš, www.milenijum.org.
- Nacionalna strategija zapošljavanja za period od 2005. do 2010. godine
- Akcioni plan brige o mladima Pančevo, www.mladiupancevu.info
- UNICEF, WOSM: Mladi u društvima u tranziciji, Ženeva, 2000. www.v-scout.org.yu
- U dijalogu sa mladima, Istraživanje potreba mladih Vojvodine, SIV, PRONI, ITAKA, CERAM, Novi Sad, 2005, www.v-scout.org.yu
- Akcioni plan brige o mladima Vojvodine, www.sio.vojvodina.sr.gov.yu
- Rezolucija EU broj 237 - 19.03. 1992., »Evropska povelja o učešću mladih na lokalnom i regionalnom nivou«
- Komitet ministara, Preporuka broj R(97)3, usvojena 04.02.1997. godine
- Svetski savezi udruženja mladih hrišćana i udruženja mladih hrišćanki, Svetska organizacija Skautskog pokreta, Svetska organizacija vođa devojaka i skautkinja, Međunarodna federacija Crvenog krsta i Crvenog polumeseca, Međunarodna asocijacia za dodelu nagrada : Radni dokument.: Nacionalna politika za mlade, Ženeva, 1998. godine
- R.C. Bere, S. Domogoj, S. Kovačević, S. Olteanu, Vodič za razvoj lokalne omladinske politike
- Svetski savezi udruženja mladih hrišćana i udruženja mladih hrišćanki, Svetska organizacija Skautskog pokreta, Svetska organizacija vođa devojaka i skautkinja, Međunarodna federacija Crvenog krsta i Crvenog polumeseca, Međunarodna asocijacia za dodelu nagrada **"Obrazovanje mladih ljudi na pragu 21. veka"**, Ženeva, 1998. godine
- Aleksandar Ristić, Uporedna analiza tela za mlade pripremljana za Konferenciju Ovoj zemlji je potrebna mladost, KMS, 2005. godine Savet Evrope, Evropska povelja o lokalnoj samoupravi, Strazburg, 1985. godine
- 11 pokazatelja (nacionalne) politike za mlade, Evropski forum mladih, platforma 91 međunarodne nevladine organizacije i nacionalnih omladinskih saveta u Evropi sa sedištem u Briselu, www.youthforum.org
- www.un.org/esa/socdev/unyin , www.omladina.info , http://www.b92.net/info, http://www.tango.org.yu , http://www.bbc.co.uk

- Zakon o Vladi ("Službeni glasnik RS" br. 55/05 i 71/ 05)
- Zakona o državnoj upravi ("Službeni glasnik RS" br. 79/05)
- Zakon o državnim Službenicima ("Službeni glasnik RS" br.79/05, 81/05 – ispravka i 83/05 – ispravka)
- Uredba o načelima za unutrašnje uređenje i sistematizaciju radnih mesta u ministarstvima posebnim organizacijama i Kancelarijama Vlade ("Službeni glasnik RS" br. 23/06)
- Uredba o razvrstavanju radnih mesta i merilima za opis radnih mesta državnih službenika ("Službeni glasnik RS" br. 117/05)
- Uredba o razvrstavanju radnih mesta nameštenika ("Službeni glasnik RS" br. 5/06 i 30/06)

IZDAVAČ: Koalicija mladih Srbije – KMS; **AUTORI - KMS TIM:** Zoran M . Petrović, Dragana Stojanović, Tanja Petrović, Tanja Azanjac, Karlo Boras i Nenad Maletin; **ZA IZDAVAČA:** Tanja Azanjac - predsedavajuća koalicije; **UREDNIK:** Nenad Maletin

---

Projekat podržan od strane: Fonda za otvoreno društvo